

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

	Pag.
CEZAR PETRESCU — Cartea — cealaltă piine de toate zilele a poporului sovietic	1
VALERIU MOLDOVEANU — Relatiile rō mino-sovietice în munca științifică și de bibliotecă înainte de 23 August 1944	4
INVATIND DIN EXPERIENȚA SOVIETICĂ	
DAN SIMONESCU — În domeniul biblio- grafiei	8
GETA ELENA RALLY — Tehnica de biblio- tecă	10
LANGMANTEL REBECA — Materiale meto- dice în ajutorul bibliotecii	12
★	
In cinstea Marelui Octombrie	
STANCIU STOIAN — Despre bibliotecile șco- lare	15
★	
CONCURSUL BIBLIOTECILOR DE LA SATE	
Cum se desfășoară concursul între bibliote- cile din satele raionului Găești	18
★	
V. GAFIȚA — Scurt itinerar beletristic	20
★	
JUVENCIO VALLE — Biblioteca națională din Chile	24
★	
VIRGIL CINDEA — Cîteva noțiuni despre clasificarea Colon	26
★	
ION CLOPOȚEL — Mecanizarea muncii de bibliotecă	29
IN ATENȚIA BIBLIOTECARILOR	32
MATERIALE DE SPECIALITATE DE PESTE HOTARE	32
Bibliotecile sovietice în întîmpinarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie	
Calendarul nostru	

11

1957



* 5 5 0 0 1 5 4 3 6 *

I. M. F. Tîrgu-Mureș
Gy. F. I. Maresvásárhely
Biblioteka — Könyvtár

BIBLIOTECILE SOVIETICE ÎN ÎNTIMPINAREA MĂRII REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE

Cîteva materiale editate de Biblioteca de Stat „V. I. Lenin” și Biblioteca
Publică de Stat „M. E. Saltikov-Scedrin”

E. D. ЗОЛОТАРЕВА и А. А. КУНИНА : В боях за великий Октябрь. Произведения советских писателей о Великой Октябрьской социалистической революции и гражданской войне. Рекомендательный указатель. [În luptă pentru marele Octombrie. Operele scriitorilor sovietici despre Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și războiul civil. Indice de recomandare.] Москва. 1957, 115 p. (Государственная ордена Ленина библиотека СССР имени В. И. Ленина).

Indicele reunește în capitole separate: *Proza, Poezia, Dramaturgia, Scenariul cinematografice*, cele mai bune opere ale literaturii sovietice consacrate Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și anii războiului civil. Un capitol aparte cuprinde sfaturi către bibliotecari pentru organizarea diferitelor manifestări închinată Revoluției Socialiste din Octombrie, însoțite de o listă de versuri și cîntece ce pot fi folosite la susținerea programelor artistice. Urmează o listă a principalelor lucrări de istorie și critică literară, după care găsim un indice tematic al lucrărilor enumerate în lucrare și un altul de autori și lucrări recomandate.

В. В. МИШАРИНА : На благо народа. Беседа о книгах [Spre binele poporului. Discuție despre cărți] Москва, 1957, 32 p. (Государственная ордена Ленина библиотека СССР имени В. И. Ленина)

Discuția despre cărți pe tema *Spre binele poporului* cuprinde o listă a principalelor lucrări ce înfățișează grăia partidului și guvernului sovietic pentru ridicarea continuă a unei stări materiale și culturale a poporului; urmează rezumarea conținutului fiecărei lucrări recomandate și cîteva sfaturi date bibliotecarilor pentru organizarea unei asemenea acțiuni.

ВИНЕР Е. Н. и РЕБОК М. В. Ленинград в художественной литературе. Рекомендательный указатель. [Leningradul în literatura beletristică. Indice de recomandare]. Ленинград, 1957. 76 p. (Государственная ордена Трудового Красного Знамени Публичная Библиотека имени М. Е. Салтыкова-Щедрина).

Destinat uzului cercurilor largi de cititori, conferențieri, propagandiști, ca și pentru bibliotecarii de masă, indicatorul cuprinde operele literare care reflectă viața orașului în cei 250 de ani de la înființarea lui, pînă în zilele noastre.

Materialul este orînduit sistematic pe perioade, în cadrul a două mari capitole: *Trecutul Leningradului înaintea Revoluției și Leningrad în epoca sovietică*.

Literatura pînă la revoluție este separată de cea sovietică. Scurte adnotări însoțesc fiecare operă literară recomandată.

А. А. ПОПОВ : Ленинград-город трех Революций. Рекомендательный указатель литературы. [Leningrad-orașul celor trei revoluții. Indice de recomandare a cărților literare] Ленинград, 1957, 51, p. (Государственная ордена Трудового Красного Знамени Публичная библиотека имени М. Е. Салтыкова-Щедрина).

Alcătuît pentru ajutorarea lucrătorilor din bibliotecile de masă, indicele relevă rolul de avangardă pe care proletariatul din Petersburg l-a jucat în revoluția burghez-democratică în anii 1905—1907, precum și rolul său în evenimentele din 1917. În cadrul celor trei capitole: *Petersburg în perioada primei revoluții ruse (1905—1907), Proletariatul din Petrograd în perioada luptei pentru victoria Revoluției burghez-democratice din Februarie, Proletariatul din Petrograd în perioada pregătirii și desfășurării Revoluției Socialiste din Octombrie*, se recomandă în primul rînd, în ordinea cronologică, operele lui V. I. Lenin, diferite hotăriri ale Partidului din această perioadă, apoi unele materiale și documente oficiale, cărți, articole din revistă, amintiri, despre trecutul revoluționar al orașului lui Lenin, etc.

CĂLAUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVAȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R. P. R.

ANUL X Nr. 11

NOIEMBRIE 1957

Redacția : București, Calea Rahovei Nr. 2—4 — tel. 3.94.64

Cartea - cealaltă piine de toate zilele a poporului sovietic

*Se pomenește mereu despre elocvența cifrelor.
Cine-ar tăgădui-o?*

Din păcate însă această mult recunoscută elocvență, nu este întotdeauna de la sine grăitoare și pentru noi profanii, așa cum specialiștii deduc concluziile dintr-o simplă aruncătură de ochi asupra coloanelor statistice, din comparațiile instantanee între trecut și prezent, din contrastele pentru dinșii mai mult decât evidente. Pentru noi, cei neinițiați, forța de convingere a cifrelor prea adesea se diluiază. De ce n-am mărturisii adevărul cu sinceritate?

Căci în cugetul lectorului de toată ziua, cifrele aride nu se transpun îndeobște cu aceeași spontaneitate și în imagini concrete. Un zero mai mult sau mai puțin, un semn deplasat de fracțiune zecimală — cât de ușor ochiul trece peste asemenea amănunte grafic-aritmetice, dacă n-a survenit de îndată, automat, și imaginea pentru a da relief cifrelor!

Îmi amintesc două asemenea verificări de anul trecut, în toamnă.

Avionul cu reacție Tu-104 ne adusese în patru ore și ceva, direct de la Moscova pînă la Tașkent, capitala republicii Uzbecce din inima Asiei centrale, în linie dreaptă peste Volga, peste Caspica, marea de Aral, Stepa flămîndă, Amu-Daria și Sir-Daria. Ne așlam un grup de cărturari, profesori, scriitorii și printre toți, chiar un foarte versat specialist universitar în cea mai înaltă și actuală matematică, teoria quantelor și alte asemenea mistere în care personal am rămas de o ignoranță fantastică și incurabilă cu toată lăudabila mea rivnă de a-mi mări zarea cunoștințelor. Iar ca atare, nu numai eu și confrășii mei scriitori sau deseori de filozofie materialistă, dar chiar specialistul cu pricina în matematică superioară, n-am concretizat nici viteza avionului, nici cei 4000 kilometri parcurși în patru ore și ceva, nici înălțimea de circa 11.000 metri cu care zburasem deasupra norilor, toate, deși marcate în aparatele de bord, nu le-am concretizat decît la coborîre, cînd am aterizat în mijlocul unei mulțimi în haine de vară și cu espadrile, pe-un aerodrom cu flori și vegetație sărăcăcă, după ce cu patru ore și ceva înainte plecasem din Moscova pe vînt, pe ploaie înspăcată cu fulgi, pe-o vreme posomorită și ternatică, zgribuliți în paltoanele care la Moscova ni se păruseră prea subțiri și la care oamenii din Tașkent veniți întru întîmpinare priveau cu un suris în colful buzelor.

Abia atunci și abia așa, cifrele au căpătat realitate și pentru noi.

Iar tot acolo, a doua zi, cînd reprezentantul guvernului uzbec, într-o convocare de informație prealabilă a ținut să ne pună la curent asupra progresului realizat în patria sa, sub auspiciile regimului său, punînd în opoziție cifrele statistice ale trecutului cu cifrele actuale, tot așa, numai o simplă și banală, dar demonstrativă imagine, ne-a ajutat să concretizăm plastic realitatea, dincolo de enunțarea cifrelor statistice, evident, foarte elocvente, însă oricum, abstracte și moarte.

Anume, vorbind, vice-președintele Consiliului de Miniștri uzbec, cu un gest simplu a înălțat de pe masă o cutie de chibrituri între degete, invitîndu-ne tocmai să transformăm cifrele sale în imagini:

— Atît!... Atît, echivalentul, prețul a două cutii de chibrituri, prevedea bugetul fostului regim țarist, anual, pe cap de locuitor, pentru cultura, pentru școlile, tiparul și cărțile destinate poporului uzbec, ca de altfel și celorlalte popoare vecine. Astăzi suma respectivă pentru fiecare cap de locuitor echivalează cu prețul cîtorva zeci de mii de cutii. Iar pentru cincinalul viitor, prevederile bugetare se triplează. Calculați și raportați suma, faceți comparație...

N-a mai fost nevoie de cine știe ce calcule savante.

Totul s-a luminat mai limpede decât prin orice elocvență a cifrelor, tocmai prin această trecere de la preciziile statistice la o imagine vie, concretă, raportată la o realitate și la comparații concrete.

Aș ruga deci lectorul să apeleze la aceeași metodă pentru a da viață cifrelor de mai jos. Căci numai așa, va măsura distanța străbătută de Uniunea Sovietică pe tărîmul culturii pentru popor — îndeosebi în sectorul țiparului, cărților și bibliotecilor — în tot răsîmpul celor patru decenii de la Revoluția din Octombrie 1917.

★

Să ne amintim.

La dezlănțuirea primului război mondial, în vara anului 1914, Rusia țaristă deținea sumbrul record al analfabetismului european. (După Revoluția din Octombrie 1917, această prioritate — trist record și trist monopol, ne-a rămas numai nouă, României dintre cele două războaie, pînă la 23 August!) Ce importanță avea deci că de pe la mijlocul veacului trecut, marii scriitori ruși ai realismului critic, Puskin, Lermontov, Gogol, Turgheniev, Dostoevski, Tolstoi, Cehov, dominau conștiința europeană și chiar mondială prin opera lor și prin umanismul lor, cînd toate acestea rămîneau inaccesibile pentru masa cea mare a popoarelor din Rusia țaristă osîndite analfabetismului? Ce importanță avea pentru aceste popoare condamnate să orbecăiască în bezne, că marii lor savanți, chimiști, fizicieni, matematicieni, biologi, fiziologi, ca un Mendeleeff, ca un Timiriazov, ca un Menșikov, ca un Pavlov, contribuiau la progresul științei universale, pe calea bătătorită de acel geniu al poporului rus, Lomonosov, fiul pescarului și luntrașului analfabet din asprele regiuni ale nordului, care anticipase atîtea din descoperirile și legile științifice ale veacului trecut?

Poporul rus — adică mai exact: popoarele Rusiei țariste — nu puteau avea conștiință de toate acestea. N-aveau cum. N-aveau de unde. Și de altminteri, chiar pătura conducătoare, crescută și formată în fascinația pospaului de cultură apuseană, subestima virtualitățile creatoare și constructive ale mulfîmilor trudnice, hărăzite numai la o muncă brută de iloși.

E o realitate, nu?

O tristă, o sinistru realitate, care de la sine stigmatiza fostul regim autocratic al Rusiei țariste, ce va fi înăbușit zeri și poate suferi de alți Lomonosovi, alți Pavlovi, de alți Mendeleeffi, de alți inventatori și descoperitori de aceeași importanță universală, pentru binele și progresul omenirii întregi, nu numai al patriei lor. Nu e semnificativ oare că vizionarul și precursorul satelitului care a stîrnit atîta emoție și a marcat începutul altei ere în istoria planetei și a omenirii, Konstantin Eduardovici Țiolkovski, nu scăpa nici un prilej pentru a se intitula „autodidact pur sînge“, exact ca Micurin pe alt plan?

Autodidacți, într-o epocă și într-o patrie care le refuza mijloacele de a-și însuși toate treptele învățămîntului ierarhizat ca să-și dea întreaga măsură a genului creator; după cum aceeași epocă și patrie le refuza mai apoi mijloacele de a pune în practică experimental concluziile la care-au ajuns după strădaniile lor singuratiche și privite cu ironie-dîspreț de căpătuișii științei oficiale, cu titluri academice cu înalte posturi în învățămîntul servil occidentului și cu nici o realizare cît de modestă la activul lor pînă la moarte, după ce s-au îmbibat din seui și trîndăvia sinecurelor.

★

Iată acum și cîteva cifre, care vor spune ceva, altceva, lectorului de astăzi.

Pînă în ajunul primului război mondial, la ultima statistică din 1913, în Rusia țaristă cu toată imensa sa întindere teritorială și cu toată populația ce depășea numărul de... contribuabili ai oricărui stat european, oficialitatea se lăuda doar cu 14.000 biblioteci de masă și cu 9.000.000 cărți. Atîta tot! Să le mai raportăm la cap de locuitor?

Astăzi, în Uniunea Sovietică funcționează peste 400.000 biblioteci, cu un fond de cărți de 1.500.000.000 volume; dintre care 150.000 sînt biblioteci de masă, iar peste 667.000.000 volume aparțin acestor biblioteci populare, la îndemîna și dispoziția oricui. Pentru a compara: în Statele Unite o bibliotecă de masă revine la 21.600 locuitori; în Marea Britanie la 82.000 locuitori; în Suedia la 5.000 locuitori și precum se poate calcula ușor, în Uniunea Sovietică o bibliotecă la 1400 locuitori. Iar pentru a măsura progresul organizării și creșterii; în 1934 numărul bibliotecilor din U.R.S.S. era abia de 115.542, în anul 1939 depășise dublarea cifrei la 250.000 biblioteci; și deși în perioada războiului au fost distruse peste 80.000 biblioteci, totuși în 1950, constatăm urcarea cifrei la 300.000, cu peste 600.000.000 volume; în 1955, bibliotecile ajung la cifra de 392.000 cu 1.351.000.000 volume; iar la sfîrșitul anului 1956, statistica recunoaște cifrele mai sus enunțate: adică peste patru sute mii biblioteci, cu peste 1.500.000.000 volume. Numai într-un singur an s-au organizat peste 57.000 biblioteci mobile. Numai într-un singur an s-au împrumutat peste 400.000.000 cărți la mai mult de 25.000.000 cititori. La aceste cifre, mai este nevoie a adăuga dezvoltarea și activitatea bibliotecilor școlare, tehnice, academice; a bibliotecilor de fabrică sau de colhoz, menite în special a ține lectorul în curent cu problemele speciale din sectorul respectiv?

Astfel, cartea a devenit pentru popoarele sovietice a doua pline cea de toate zilele. O nevoie organică. Un aliment strict necesar. Dovadă că în Uniunea Sovietică, după cum se constată din producția editorială, anul trecut, în 1956, la 100 locuitori au revenit 322 cărți, în vreme ce în Statele Unite reveneau 88 volume, în Anglia 117, în Canada 57, în Japonia 14 și în Turcia 4 cărți la sută de locuitori.

Imaginația lectorului e liberă acum să concretizeze cifrele în realități și să procedeze la o comparație: 322 volume la sută de locuitori în Uniunea Sovietică, față de 88 volume în Statele Unite. Și pentru Statele Unite, mai adăugăm faptul că la acest procent se adaugă o majoritate de cărți polițiste, care nu aparțin nici literaturii, nici culturii, nici civilizației. Aceasta ne-ar mai ajuta să explicăm de ce în patria lui Edison de odinioară tinerele generații și-au îndreptat spiritul inventiv spre crimă, gangsterism și încriminări rasiale, în loc să ducă mai departe făcîta marelui Edison. Căci satelitul care-a uimit lumea și a provocat entuziasmul savanților de pe întreg globul, nu e opera unui singur individ oricît de dotat de natură cu un geniu născocitor. Presupune o numeroasă echipă, un colectiv de tehnicieni, de ucenici ai științei plini de ferveoare care au pregătit această operă, colaborînd fiecare modest de la locul său așa cum i-a învățat încă din tinerețea de școlari, cărțile și bibliotecile puse la îndemîna tuturor, fără nici o precepușire, de generoasa lor patrie.

Acest unic exemplu, ales din altele o sută, nu demonstrează oare tot ce ar fi fost de demonstrat?

Opus Petrescu

Relațiile romino-sovietice în munca științifică și de bibliotecă înainte de 23 August 1944

VALERIU MOLDOVEANU
Cercetător științific principal la
Biblioteca Academiei R.P.R.

Întotdeauna conținutul bibliotecilor a reflectat activitatea, orientarea și relațiile lor: în general a existat o strinsă interdependență între preocupările instituțiilor, bibliotecilor și personalităților științifice care și-au desfășurat activitatea în cadrul lor și conținutul acestor biblioteci. Pornind de la această premiză, am cercetat cu ajutorul unui catalog colectiv — „*Repertoriul General al periodicelor științifice și tehnice străine aflate în principalele biblioteci din R.P.R.*” — conținutul bibliotecilor cu scopul de a găsi date privind relațiile romino-sovietice în perioada anilor 1917—1944. Am folosit această metodă specială pentru a putea reconstitui, observa și studia mai bine faptele într-o perioadă în care relațiile romino-sovietice au avut mult timp un caracter neoficial și cînd aprecierea și respectul pentru realizările științei, tehnicii și culturii sovietice erau afirmate cu destulă timiditate.

Dacă studiem cu atenție conținutul în reviste științifice străine la principalele biblioteci din țara noastră, vom găsi numeroase publicații sovietice mai vechi din diferite domenii științifice, pe care sistemul de organizare al bibliotecilor respective nu le aveau ca intrate în perioada cuprinsă între primii ani ai puterii sovietice și ultimele zile dinaintea celui de-al doilea război mondial. Prezența revistelor sovietice, ca și interesul pentru știința și cultura sovietică sînt accentuate în special în domenii tehnico-științifice — medicină, microbiologie, agrobiologie, zootehnie, geologie, pedologie, științele naturii ș. a. —, precum și în jurul unor mari personalități științifice ale vremii respective. Relațiile tehnico-științifice și culturale cu Uniunea Sovietică vor continua să existe de-a lungul întregii perioade de care vorbim și nu vor înceta — în general — decît atunci cînd peste țara noastră se va trage cortina grea și întunecată a hidosului război antisovietic. Ceva mai mult, vom putea constata că unele instituții și biblioteci ca — de exemplu — Institutul (azi Comitetul) Geologic, au continuat să întrețină relații indirecte cu unele instituții din Uniunea Sovietică, chiar și în zilele războiului antisovietic, prin intermediul corespondenței sau al agenților diplomați din țările neutre. Să dăm cîteva exemple.

Fără îndoială că Biblioteca Academiei Romine a fost aceea care a cultivat tradiția unor vechi și fructuoase relații romino-ruse. Este suficient să amintim activitatea lui Gr. Tocilescu, care, în 1877 fusese însărcinat cu cercetarea, descoperirea și colecționarea manuscriselor principelui Dimitrie Cantemir și a ori căror alte documente și izvoare privitoare la istoria noastră națională ce s-ar afla prin bibliotecile și arhivele Rusiei. Grigore Tocilescu aduce în țară, din această expediție științifică, materiale importante pentru istoria țării noastre, depuse în păstrare la Biblioteca Academiei. De asemenea, în anul 1908, I. Bogdan aduce din Rusia un bogat material documentar privitor la una din operele necunoscute ale lui Miron Costin, precum și documente în legătură cu Ștefan cel Mare.

După anii primului război mondial, relațiile științifice și de schimb cu instituțiile din Uniunea Sovietică încep să ia un nou ritm de dezvoltare pe măsură ce crește prestigiul științei sovietice și odată cu acesta interesul oamenilor noștri de știință pentru ea. Cereșile savanților noștri determină Biblioteca Academiei Romine să achiziționeze publicații sovietice în domenii din cele mai diverse. Iată cîteva titluri de publicații care ilustrează pe de o parte volumul lor în bibliotecile noastre, iar pe de alta varietatea domeniilor științifice abordate.

Dokladi Akadeemii Nauk S.S.S.R. Moskva-Leningrad, Tematicinii Plan. Vseukrainska Akademiia Nauk... Kiev. Die Bibliographie der Ukraine. Bibliographische Kommission de Ukrainischen Akademie der Wissenschaften. Kiev, Journal du Cycle Médical. Académie des Sciences d'Ukraine. Kiev, Likarskii Visnik. Organ Likarskoi Komisii Naukovogo Tovaristva imeni Sevcenka... Lvov, Transactions of the Far Eastern State Medical Institute in Khabarovsk, Journal de Microbiologie. Académie des Sciences d'Ukraine. Institut de Microbiologie et d'Epidemiologie. Kiev. Sammel-schrift der Mathematisch-Naturwissenschaft-Ärztlichen Sektion der Sevcenko Gesellschaft der Vissenschaften in Lemberg, Annals of the Institute for Minig Mechanics. Kiev, Scientific Record of the Gorki State

University, Ukrainskii Arheologhiceskii, Zbornik. Ucrainae Tabularium Collegii Archeographici Academiae Scientiarum Ucrainae cura collectum, ș.a.

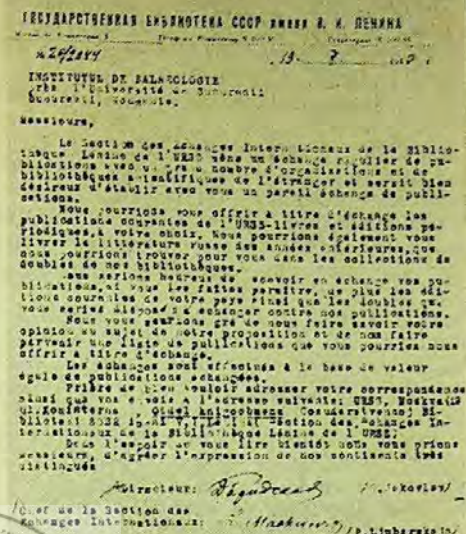
În anul 1935 Uniunea Sovietică organizează, pe baza unor acorduri oficiale privind problema schimbului internațional de publicații, trimiterea celor mai importante lucrări principalelor centre naționale de schimb. Printre acestea se enumeră și Academia Română. Fără a zăbovi mai mult în problema legăturilor științifice cu institutele din U.R.S.S. în perioada care ne interesează, putem menționa doar că Biblioteca Academiei Române chiar și în timpul celui de al doilea război mondial continuă să primească din U.R.S.S. publicații științifice ca *Doklady Akademii Nauk S.S.S.R.* ș.a.

Oricât de fugar am trece peste celelalte biblioteci din rețeaua Academiei R.P.R., trebuie să ne oprim puțin măcar asupra bibliotecilor Institutului de Istorie al Academiei R.P.R. și a Clinicii I-a Medicale de la spitalul Colentina.

Biblioteca Institutului de Istorie al Academiei R.P.R. adăpostește un bogat și prețios fond de publicații sovietice, adunat în special datorită grijei și interesului unor savanți români ca N. Iorga ș.a. pentru realizările și știința sovietică. Foarte sugestiv în această privință este următorul fapt. În decembrie 1934, N. Iorga primește prin Ambasada Sovietică un frumos album al miniaturilor rusești *Drevnie-ruskaja miniatura* editat de Academia de Științe din Moscova, cu numeroase planșe, reproduceri etc. artistic lucrate, album păstrat și astăzi la Biblioteca Academiei R.P.R. Secția de istorie. Acest volum din care reproducem în fotocopie foaia de titlu și foaia cu însemnarea donației pentru prof. N. Iorga (от первого посланника советского союза первому румынскому историку профессору Н. Иорга в знак уважения к науке и международной дружбе.)* constituie fără îndoială o expresie a relațiilor științifice dintre țara noastră și Uniunea Sovietică în perioada respectivă.

În ceea ce privește biblioteca Clinicii I-a Medicală de la spitalul Colentina din Capitală, putem spune că prin conținutul ei vădește același interes pentru experiența și știința medicală sovietică. Reviste ca *Bulleten Experimentalnoi Biologii i Meditsini, Moskva, Tsentralnii Referativnii Meditsinskii Jurnal, Moskva, Journal Medical, Academie des Sciences d'Ukraine, Institut de Physiologie Clinique, Kiev, Vrachnoe Delo, Harkov* ș. a. denotă interesul pentru medicina so-

x) „Din partea primului ambasador al Uniunii Sovietice, celui mai de seamă istoric român N. Iorga, în semn de respect pentru știință și pentru prietenie între popoare”.



În anul 1940, secția de schimburi internaționale a Bibliotecii Lenin din Moscova, propune un schimb regulat de publicații Institutului de Balneologie din București

științific al cercului de oameni de știință grupat în jurul profesorului — azi academician — N. G. Lupu.

Înainte de a aborda alte domenii științifice, trebuie să amintim pe scurt cel puțin trei centre medicale din Capitala țării noastre și anume: Biblioteca Centrală a Institutului Medico-Farmaceutic-București, care și-a sărbătorit recent centenarul —, biblioteca Institutului „Dr. I. Cantacuzino” și biblioteca Institutului de Balneologie din incinta vechiului spital Brîncovenesc care au arătat interes literar și științific corespunzătoare din U.R.S.S.

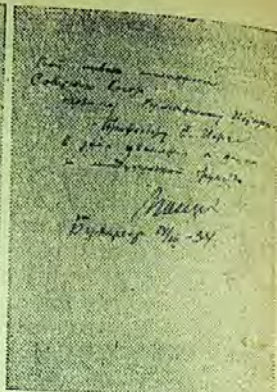
Bulleten Experimentalnoi Biologii i Meditsini, Moskva, Problèmes d'Endocrinologie, Moscou, Ruskii Vraci, Odesa și multe alte publicații sovietice, atestă interesul pentru știința sovietică a cercurilor medicale grupate în jurul unor savanți români ca prof. dr. Gh. Marinescu, prof. dr. C. I. Parhon, ș. a. În același timp, oameni de știință sovietici apreciază, traduc și tipăresc în publicații din U.R.S.S., lucrări ale savanților români. Tot astfel, primirea regulată a unor reviste

ca: *Bulleten Experimentalnoi Biologii i Meditsini*, Moskva. *Jurnal Mikrobiologii, Epidemiologii i Immunologii*, Moskva, *Journal de Microbiologie. Academie des Sciences d'Ukraine*. Kiev ș. a., relevă contactul permanent și interesul arătat față de medicina și biologia sovietică de către cercetătorii Institutului „Dr. I. Cantacuzino” grupați în jurul prof. I. Cantacuzino, acad. prof. Ionescu-Mihăești ș. a.

De sigur că ar putea fi citate multe biblioteci medicale bucureștene sau din alte centre științifico-universitare din țară în care poate fi semnalată prezența publicațiilor sovietice, cit și interesul pentru aceste publicații a cercurilor științifice din jurul unor marcante figuri de savanți români ca: prof. D. Daniilopolu, la Inst. de Fiziologie, prof. dr. Mina Minovici, la Inst. de Cercetări Științifice Medico-Judiciare ș. a. Ne mulțumim a cita doar cazul bibliotecii Institutului de Balneologie, în care prezența publicațiilor sovietice se explică, în primul rând, prin inițiativa forurilor științifice sovietice. Documentul Bibliotecii de Stat „V. I. Lenin” din Moscova în limba franceză, pe care îl prezentăm în fotocopy, este tocmai o astfel de dovadă; el mărturisește dorința sinceră a savanților sovietici de a lega cât mai strâns relații științifice și de schimb cu cercurile medicale românești.

Un alt domeniu în care se manifestă permanente și puternice relații științifice romino-sovietice este acela al științelor agrobiologice, zootehnice și veterinare. Puternice indicații în acest sens găsim în bibliotecile Institutului de Cercetări Zootehnice — I.C.Z. din București, Institutului de Cercetări Agronomice — I.C.A.R., Institutului Agronomic „N. Bălcescu” (fosta Academie, apoi Facultatea de Științe Agricole) ș. a. Aceste biblioteci primeau publicații ca: *Sovetskaia Zootehnia*. Moskva, *Advance of Zootechnical Science*. Moskva, *Trudi Voronejskogo Zoovetinstituta*. Voronei, *Sbornik Rabot Leningradskogo Zootechniceskogo Instituta*, *Trudi Vsesoiuznogo Instituta Experimentalnoi Veterinarii*. Moskva, *Sammelschrift der Mathematisch-Naturwissenschaftlich-Arztlichen Sektion der Seivenko-Gesellschaft der Wissenschaften in Lemberg*, *Selskhoziasstvennaia Literatura S.S.S.R.* Moskva ș. a. Cercetarea acestor publicații a fost o preocupare a cercurilor noastre științifice grupate în jurul prof. N. Teodoreanu ș. a.

Situații oarecum similare întâlnim și la Institutul de Cercetări Agronomice al României (azi al Academiei R.P.R.) — I.C.A.R., la cercetătorii din jurul profesorilor G. Ionescu-Sisești, Al. Priadcenko, Gh. Văluță, ș. a., la fosta Academie de Inalte Studii Agronomice (azi Inst. Agronomic „N. Bălcescu”), în jurul prof. Kirițescu-Arva, care



Album de miniaturi ruse, editat de Academia de Științe din Moscova trimis cu dedicație Prof. N. Iorga

a vizitat și descris Uniunea Sovietică, ș. a.

Un alt domeniu în care odată cu publicații se constată și intense relații științifice romino-sovietice, este cel al geologiei și științei solurilor, manifestat mai ales de cercurile științifice de la fostul Institut (azi Comitetul) Geologic, grupate în jurul savanților N. G. Murgoci ș. a. Aici reținem publicațiile: *Problems of Palaeontology. Laboratory of Palaeontology of the Moscow University*, *Annales de l'Institut des Mines à Leningrad*, o colecție completă din revista *La Pédologie. Pochovedenie. Akademiia Nauk S.S.S.R.* Moskva *Bulletin du Comité Pédologique Dokontschateff*, *Proceedings of the Leningrad Laboratory. The Agro-Soil Institute of the Lenin Academy of Agricultural Sciences in U.R.S.S.* ș. a., foarte mult apreciate de oamenii noștri de știință din domeniul geologiei.

Asemenea situații ca cele arătate mai sus, corespunzătoare unor strânse legături între bibliotecile noastre și cele sovietice, între oamenii noștri de știință și savanții sovietici nu constituie cazuri izolate, întâmplătoare, ci situații care se repetă în multe alte instituții și biblioteci din Capitală ca Biblioteca Centrală Universitară, Facultatea de Geologie-Geografie, Muzeul de Științe Naturale „Gr. Antipa” ș. a.

Și în instituțiile și bibliotecile din provincie rezultatul cercetărilor noastre ajung la concluzii similare cu cele din instituțiile și bibliotecile din Capitală. Preocupări și interes pentru știința sovietică găsim în multe instituții și biblioteci din centrele științifico-universitare Cluj, Iași, Timișoara, Tg. Mureș ș. a. De exemplu, un viu interes pentru realizările oamenilor de știință sovietici și pentru relații permanente de colaborare cu aceștia întâlnim la cercurile științifice ieșene grupate în jurul prof. Flo-

rov (azi decedat), în Biblioteca Centrală Universitară — Iași, în biblioteca Muzeului de Istorie Naturală, în Biblioteca Științelor Naturii, în biblioteca Seminarului de Matematică al savantului român Al. Miller ș. a. Interesante sînt și mărturiile în această privință peste care am dat și la instituțiile și bibliotecile clujene, în Biblioteca Centrală Universitară-Cluj, la cercurile științifice de speologie grupate în jurul savantului E. G. Racoviță, ș. a. De asemenea și centrele noastre de cercetări piscicole și stațiunile zoologice, cum e Stațiunea Zoologică Marină de la Agigea, au primit publicații sovietice de specialitate (*Trudî Gosudarstvennoi Ichtiobiologiceskoi Opitnoi Stantii*. Kerson ș. a.)

În încheiere, cîteva concluzii se impun. Exemplele citate au fost destul de puține: totuși ele lasă să se întrevadă că noua metodă de cercetare și noua funcție a cataloagelor colective, aceea de a prilejui considerente de ansamblu asupra activității bibliotecilor și oamenilor de știință, prin prisma conținutului de publicații respectiv, par a fi interesante și utile. Rezultatele obținute ne conduc la concluzia că astfel de cercetări pot și trebuie să fie extinse și adîncite pe viitor, pentru că pot duce la îmbogățirea materialului faptic și la elucidarea unor probleme din istoria culturii și a bibliotecilor noastre.

În sfîrșit, concluzia cea mai clară care în mod evident reiese din toate aceste fapte este aceea că relațiile cu Uniunea Sovietică ale instituțiilor, bibliotecilor și oamenilor noștri de știință au constituit o realitate

Chiar în timpul celui de al doilea război mondial (1943) biblioteca Academiei Romîne primește publicații științifice din U. R. S. S.

permanentă, un bun incontestabil, prețuit, cultivat și păstrat cu grijă încă din primii ani ai puterii sovietice. Astfel de relații au existat întotdeauna și nu s-au stins nici cînd norii grei ai fascismului au întunecat cerul țării noastre, nici cînd adevărurile și valorile științifice răsăritene erau oficial ignorate, iar oamenii de știință cinstiți, obiectivi erau suspecți și chiar urmăriți drept „conspiratori”.

Relațiile romîno-sovietice dinaintea de 23 August 1944 în domeniul muncii noastre științifice și de bibliotecă amintesc o etapă luminoasă din viața cultural-științifică a țării noastre.

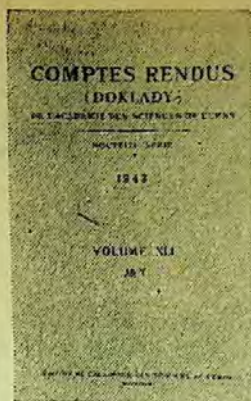
LUNA CULTURII

Între 1 și 31 decembrie a. c. se va desfășura în întreaga țară „Luna culturii”. Inițiat de partid și guvern în cinstea celei de a 10-a aniversări a proclamării Republicii Populare Romîne, acest eveniment va trebui să constituie un bilanț al succesele dobîndite de regimul democrat-popular, punînd în lumină înflorirea culturii și artei țării noastre.

Ce-a de-a doua săptămîină a „Lunii culturii” va fi consacrată cărții romînești. Cu acest prilej vor avea loc în Capitală și provincie manifestări deosebite. Astfel, se vor ține simpozioane și seri literare cu concursul scriitorilor de frunte. În toate centrele din țară se vor deschide bazine ale cărții și se vor organiza simpozioane pe teme: *Dezvoltarea literaturii științifice și tehnice în 10 ani de democrație populară și Cartea ideologică și politică — mijloc de luptă pentru democrație și socialism.*

Printre alte manifestări ce vor fi organizate în această perioadă subliniem expoziția din Capitală, în cadrul căreia scriitorii se vor întîlni cu cititorii lor. Fiecare zi a săptămîinii cărții romînești va fi consacrată unui anumit domeniu: o zi va fi închinată cărții tehnice, alta cărții de știință, cărții pentru copii și tineret ș.a.m.d.

Bibliotecarii trebuie să se integreze și ei în această sărbătoare a culturii noastre, organizînd diferite manifestări. De aceea încă de pe acum bibliotecarii trebuie să ia toate măsurile pentru temeinica organizare a diferitelor acțiuni (expoziții, recenzii, consfătuiri, întîlniri cu scriitorii, etc), menite să popularizeze în cercuri cît mai largi de cititori realizările obținute pe tărîmul culturii în cei 10 ani care au trecut de la proclamarea Republicii Populare Romîne.



Învățînd din EXPERIENȚA SOVIETICĂ

IN DOMENIUL BIBLIOGRAFIEI DAN SIMONESCU

În lucrările cu caracter științific și documentar bibliografia romină actuală poate folosi, în bună parte, tradițiile progresiste și democratice ale bibliografiei romine anterioare anului 1944. În ce privește însă lucrările care se adresează maselor largi de cititori, bibliografia romină curentă a învățat și învață încă enorm de mult din bibliografia sovietică.

Caracterul popular al lucrărilor noastre bibliografice adresate maselor populare este un aspect esențial, dar nu singurul, pe care l-am preluat din verificata experiență a bibliografiei sovietice. Născută sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, bibliografia din U.R.S.S. a dat bibliografiei romine de după anul 1944, o orientare științifică și propagandistică necunoscută pînă atunci. Numărul mereu crescînd al bibliotecilor de masă din R.P.R. a făcut și face necesară o bibliografie nouă, în principiu ei, în destinația ei și chiar în tehnica ei. Aceste inovații necesare le datorăm bibliografiei sovietice și învățămintelor ei. În pîndurile de față voi arăta sumar pe cele mai însemnate dintre aceste învățăminte.

1. Pînă nu de mult, noi n-am avut un manual de orientare științifică în tehnica bibliografiei. Lipsa unui astfel de manual crease o confuzie în folosirea termenilor bibliografici; astfel, se confundau tipurile de lucrări bibliografice, cu felurile bibliografiei, sau cu materialele auxiliare bibliografice. Metodele tehnicii bibliografice nu erau bine definite. Manualul lui V. N. Denisiev, *Bibliografia generală* (ed. 1947 și ed. 1954, ambele traduse în limba romină, traducerea primei ediții fiind chiar tipărită) a adus clarificarea necesară. Bibliotecile științifice din R.P.R. dispun în traducere rominească și de criticile constructive ce-au fost aduse manualului lui Denisiev, iar bibliografii romini și-au întărit cunoștințele lor în lumina discuțiilor sovietice, cit și din propriile lor constatări. Tehnica bibliografică sovietică a fost adoptată, cu modificările cerute de necesitățile locale, în normativul

Reguli unitare pentru descrierea publicațiilor (ed. 1953; o ediție nouă, îmbunătățită, este în curs de publicare).

2. Studiile teoretice de bibliografie apărute la noi sînt călăuzite în prezent de înalta principialitate leninistă. Traducerea în rominește a *Recenziei* lui Vladimir Ilici, asupra vol. II al operei lui N. A. Rubakin, *Printre cărți*, (Lenin, Opere, vol. 20, p. 254—256) și aplicarea practică a principiilor leniniste din *Recenzie*, oglindită în lucrarea *Bibliografia marxismului*, tradusă și ea (Lenin, Opere, vol. 21, p. 69—77) îndrumază activitatea bibliografică romină actuală dau lucrări științifice critice, partinice. Articolul lui V. N. Denisiev, *Principiile bibliografiei sovietice (Din activitatea bibliotecilor sovietice)*, Culegere de articole. Vol. I, p. 103—120) este cunoscut bibliografilor romini și aceștia și aplică în lucrările bibliografice de masă.

3. O particularitate a bibliografiei sovietice, un merit distinctiv al ei, este că munca de informare bibliografică se completează cu munca de îndrumare a studiului individual cit și a cititorilor luați în masă. Bibliotecile sovietice desfășoară o vie activitate metodică-bibliografică în toate domeniile, asigurînd educarea comunistă a cititorilor și instruirea lor multilaterală și politehnică. Revista romină „Căluza bibliotecarului”, încă de la primii ani ai apariției, a popularizat experiența și bunele rezultate ale bibliotecilor sovietice. Există astăzi în traduceri romine numeroase lucrări sovietice teoretice cu privire la studiul individual, metoda cititului și metodică alcătuirii lucrărilor bibliografice, cum de ex. A. Primakovski: *Cum să studiem o carte*, I. Zlatovetov: *Studiul individual al cărții*, V. N. Denisiev: *Examinarea cărții ca primă metodă pentru cunoașterea ei (Bibliografia generală)*. București, Ed. C.C.S., 1953, p. 77—100). Bibliotecile științifice și cele populare din R.P.R. adaugă la experiența sovietică noi forme de îndrumare și informare, rezultate din realitățile naționale și locale.

4. Bibliografia sovietică asociază în mod just munca de informare bibliografică cu critica literară, aceasta luată în sens larg, nu limitată la critica literaturii beletristice. Acest principiu a fost elaborat în Hotărîrea din noiembrie 1940 a C.C. al P.C. (b), intitulată *Despre critica literară și despre bibliografie*, a cărei traducere română a apărut în Hotărîri și Documente ale P.C. (b) al U.R.S.S. cu privire la propagandă și agitație, București, P.M.R., 1952, p. 438—491 (Vezi și V. N. Denisiev, *Bibliografia generală*, București, 1953, p. 43—46). Hotărîrea din 1940 a orientat bibliografia sovietică pe un drum nou, imprimîndu-i caracter științific și destinația de a sluji interesele cele mai actuale ale poporului. Măsurile organizatorice în secțiile de critică și bibliografie ale revistelor și bibliotecilor au ridicat bibliografia la rangul unei însemnate probleme de stat. Cam la fel s-a procedat și la noi. În primii ani ai puterii populare a existat la noi o dezvoltare haotică în activitatea bibliografică. „Hotărîrea nr. 1542 din 28 decembrie 1951 a Consiliului de Miniștri privind măsurile ce trebuie luate pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor din R.P.R.” a pus ordine și a dat un impuls nou bibliografiei, dispunînd înființarea de secții metodice-bibliografice la bibliotecă, înființarea rubricilor de critică și bibliografie la publicațiile periodice și colaborarea între ministere, bibliotecă, Academia R.P.R. și Uniunea Scriitorilor din R.P.R. pentru stimularea și orientarea științifică a activității bibliografice.

În 1952, ca o urmare a Hotărîri nr. 1542, ia ființă, după exemplul din U.R.S.S., Camera Cărții a R.P.R. instituție de stat care are sarcina înregistrării pînă la zi, a întregii producții tipografice publicate pe teritoriul țării. Se știe că, azi, sarcina aceasta o îndeplinește, în continuare, Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R., prin cele două buletine: *Bibliografia R.P.R.*, unul pentru cărți, altul pentru articole din periodice.

5. În U.R.S.S. a luat un mare avînt bibliografia de recomandare, care alege, pentru a fi folosite de cititori, cele mai bune cărți în diferitele ramuri ale științei. Bibliografii de recomandare pentru problemele tehnicii și producției, pentru agricultură și nevoile poporului n-au existat la noi și dacă există azi, trebuie socotite ca rod principal al învățăturilor bibliografiei sovietice. Începînd cu anul 1951, cabinetul metodic de pe lângă Direcția bibliotecilor, redacția revistei „Călușa bibliotecarului” și azi Biblioteca Centrală de Stat R.P.R. au realizat peste 70 lucrări bibliografice de recomandare, adresate maselor. cu informații în domeniul ideologiei, științelor naturii, beletristicii naționale și universale, agriculturii, luptei pentru pace,

etc. De asemenea, Biblioteca Academiei R.P.R. a publicat mai multe lucrări bibliografice tratînd despre viața și operele savanților romîni în domeniul științelor naturii. Bibliografia romînă actuală și-a însușit principialitatea bibliografiei de recomandare pe baza literaturii de specialitate sovietică (vezi V. Olișev și B. Smirnova, *Sarcinile bibliografiei de recomandare*, în *Bibliografia în ajutorul popularizării cărții*. Materiale traduse din limba rusă, București, Ministerul Culturii, 1956, p. 55—75).

6. Formele activității bibliografice de masă în R.P.R. sînt foarte numeroase. Bibliotecarii, bibliografii folosesc bibliografia în ajutorul propagandei vizuale a cărții (pentru expoziții, panouri, afișe) și în ajutorul popularizării orale a cărților. În această direcție, sîntem în bună parte ajutați de studiul scris de M. A. Andreeva, *Bibliografia în ajutorul muncii de masă a bibliotecilor* (în op. cit. mai sus, p. 5—54), care este plin de învățăminte și sugestii.

Rămîn încă multe de învățat din teoria și practica bibliografiei sovietice: de exemplu, sîntem în urmă în ce privește metodică alăturării și remiterii răspunsurilor la cererile de informare bibliografică adresate de unități bibliotecare mai mici, altora mai mari, sau chiar la cererile cititorilor. La experiența noastră proprie putem adăuga și în această privință folositoare sfaturi date de G. Kolțipina, în articolul *Înregistrarea cererilor bibliografice ale cititorilor* (vezi *Din activitatea bibliotecilor sovietice*. Culegere de articole, Vol. I., București, Ministerul Culturii, 1954, p. 121—127).

7. Ca o încoronare a tuturor constatărilor de mai sus, constatări care dovedesc o puternică și creatoare influență a bibliografiei sovietice asupra celei romîne actuale, poate fi dată ca pildă în ce privește munca lor metodică și bibliografică, însăși activitatea marilor biblioteci sovietice. În această privință bibliotecarii și bibliografii romîni au la îndemînă vol. I din *Biblioteci din Uniunea Sovietică și din țările de democrație populară*, București, Ministerul Culturii, 1955, unde vor găsi informații sumare dar esențiale asupra modului cum duc această muncă Biblioteca „V. I. Lenin” a U.R.S.S., Biblioteca publică de Stat „M. E. Saltikov-Scedrin”, ș. a.

Îmbunătățită calitativ în primii ani după 1944, prin cunoașterea și valorificarea experienței bibliografice sovietice, bibliografia romînă urmează în ultimul timp drumul ei propriu avînd ca obiectiv detectarea izvoarelor bibliografiei naționale și de informare

a cercetătorilor asupra literaturii științifice, artistice și beletristice începînd cu secolul al XIX-lea pînă în zilele noastre. În fruntea acestei noi mișcări bibliografice stau Biblio-

teca Academiei R.P.R. și Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. ale căror publicații apărute¹⁾ și altele în curs de apariție, dovedesc o orientare științifică serioasă.

TEHNICA DE BIBLIOTECĂ

GETTA ELENA RALLY

Vasta rețea de biblioteci de masă, tehnice sau științifice, care acoperă teritoriul Republicii Populare Romîne, a fost organizată sau reorganizată în anii puterii populare, odată cu munca de reconstrucție generală a țării, folosindu-se din plin experiența bibliotecilor sovietice. A început astfel la noi, o adevărată viață bibliotecară, rodnică, variată și totuși omogenă.

Un amplu organism bibliotecar a fost instituit, în special din inițiativa și prin conducerea și controlul Direcției bibliotecilor, mai întîi organ al Comitetului pentru Așezămîntele culturale, apoi al Ministerului Culturii și astăzi al Ministerului Învățămîntului și Culturii.

Aceasta a dat rețelei noastre de biblioteci de masă o organizare asemănătoare cu a bibliotecilor sovietice. Astfel bibliotecile sătești și orășenești sînt îndrumate și controlate de bibliotecile raionale, acestea de cele regionale și ultimele de Biblioteca centrală de stat, creată și ea ca urmare a Hotărîrii nr. 1542/1951 privitoare la îmbunătățirea activității bibliotecilor din R.P.R.

Sub impulsul acestei conduceri centrale a Direcției bibliotecilor, s-a constituit o colecție îndestulătoare de lucrări menite a-l călăuzi pe bibliotecar în îndeplinirea sarcinilor sale.

Dacă pînă la 23 August 1944, aproape nu existau tratate sau manuale de biblioteconomie în limba romînă, după înființarea Direcției bibliotecilor, rînd pe rînd au început să fie date publicității instrucțiuni pentru organizarea bibliotecilor regionale și raionale, manuale de tehnică bibliotecară, de clasificare zecimală, de bibliografie, etc., traduse și adaptate din limba rusă.

¹⁾ Studii și cercetări de bibliologie, I (1955), II (1956) și Prima sesiune științifică de bibliografie și documentare, București, 15-16 decembrie 1955, București 1957, ambele în Editura Academiei R.P.R.—Anuarul cărții din R.P.R. 1952-1954, București, 1957. Ștefan cel Mare, 500 de ani de la înscăunarea sa ca domn al Moldovei, Studii de dr. Horia Ursu, Bibliografie de Daniela Bratu, București, 1957, ș.a. — sub auspiciile B.C.S. a R.P.R.

Apariția manualului *Tehnica de bibliotecă* de A. V. Klenov (1952) a marcat o dată importantă în munca de organizare și dezvoltare a bibliotecilor noastre.

Bibliotecarii au putut găsi aici, strînse la un loc, toate problemele ce-i interesau: o nomenclatură a elementelor cărții, forme noi de evidență, reguli unitare de descriere a publicațiilor, metode variate de organizare a cataloagelor, etc., în sîrșit sfaturi și soluții pentru numeroasele cazuri ce se pot ivi în procesul de muncă.

Introducerea noilor forme de inventariere a asigurat o evidență clară și precisă a publicațiilor, dînd posibilitatea unui control lesnicios și eficient al fondurilor de cărți și asigurînd integritatea lor.

Regulile de descriere a cărților din *Tehnica de bibliotecă* au dat cataloagelor bibliotecilor noastre o ținută științifică superioară cuprinzînd prevederi și pentru cazurile speciale. Ele au ridicat de pildă problema operelor cu autor colectiv care fusese aproape total neglijată la noi înainte de apariția cărții.

Capitolele în care Klenov discută organizarea cataloagelor și explică foloasele și caracteristicile fiecărui tip de catalog au fost hotărîtoare pentru a da bibliotecilor noastre o organizare catalografică unitară.

Perceptele expuse pe larg în *Tehnica de bibliotecă*, lucrare adaptată după cartea sovietică cu același titlu. Regulile cuprinse în această lucrare sînt obligatorii pentru bibliotecile noastre ca și pentru cele din Uniunea Sovietică.

Cealaltă lucrare capitală în evoluția organizării bibliotecilor noastre a fost manualul *Clasificarea zecimală*. Tabele prescurtate și prelucrate pentru biblioteci, arhive documentare și fișiere individuale de studii (1949 și 1952, completate cu instrucțiunile trimise bibliotecarilor în ianuarie 1957). Prin manualul de clasificare zecimală, toate bibliotecile noastre au fost aduse

a adopta același sistem de clasificare, sistem ce prin modificările și perfecționările introduse de L. N. Tropovski, permite clasificarea operelor cu conținut nou, generate de Marea Revoluție din Octombrie.

— Tot după experiența sovietică s-a adoptat așezarea cărților în rafturi după metoda sistematică-alfabetică, ușurând astfel stăpânirea de către bibliotecar a materialului aflător în bibliotecă. Cititorii sînt însă aceia care au folosit mai mult de pe urma unei atari inovații. Accesul la raftul astfel așezat, le-a îngăduit să îmbrățișeze dintr-odată, toate operele pe care le posedă biblioteca respectivă în problema ce-l interesează.

— Prin apariția în 1952 a publicației periodice *Buletinul bibliografic al Camerei Cărții din R.P.R.* (conceput după modelul sovietic „Knijnaiia letopis”) — în continuare *Bibliografia Republicii Populare Romîne* și în 1953 a *Buletinului bibliografic al Camerei Cărții din R.P.R. Articole și recenzii din ziare și reviste* (După „Letopis jurnalnih statei”, „Letopis gazetih statei” și „Letopis referenții” contopite la un loc) — în continuare *Bibliografia periodicelor din Republica Populară Romînă* (ambele preluate de Biblioteca centrală de stat), s-a mai făcut un pas înainte în ajutarea bibliotecarilor.

Aceștia posedă un ghid sigur atât pentru descrierea și clasificarea cărților și principalelor articole din periodice, cît și pentru cunoașterea producției editoriale din țara noastră.

Cu ele s-a umplut un gol resimțit în bibliografia romînească și s-a realizat în sfîrșit unul din dezideratele tuturor vechilor bibliotecari de seamă din țară.

Tot Camera Cărții, urmînd exemplul instituției după care a fost ea însăși creată, Camera Unională a Cărții, a început o altă operă capitală și anume: tipărirea fișelor unui catalog pentru folosința bibliotecilor abonate.

Această sarcină a fost preluată de Biblioteca centrală de stat. Tipărirea fișelor reprezintă o foarte însemnată economie de timp și muncă pentru bibliotecă, pe lîngă că asigură redactarea unitară la care țintesc de altfel și noile *Reguli pentru descrierea bibliografică a tipăriturilor* în bibliotecile de masă, definitivare aflate sub tipar, în locul vechilor *Reguli unitoare pentru descrierea publicațiilor în cataloage și bibliografii* Proiect (1953). *Reguli uniforme pentru descrierea operelor tipărite în vederea întocmirii cataloagelor* elaborate în Uniunea Sovietică pentru uzul bibliotecilor științifice constituie

un adevărat cod al catalogării. Ele examinează amănunțit un foarte mare număr de cazuri speciale și oferă pentru fiecare soluția cea mai rațională. Aplicarea unor asemenea reguli uniforme în bibliotecile noastre științifice le-ar îmbunătăți cu mult cataloagele. Este de dorit ca ele să inspire regulile pentru cataloagele bibliotecilor științifice, reguli ce nu pot întîrzia să fie stabilite.

— Deosebită grijă ce o poartă Uniunea Sovietică conservării fondurilor de cărți s-a reflectat la noi prin traducerea manualului pentru bibliotecile regionale, orașenești și raionale mari *Conservarea fondurilor de cărți* (1957).

Pentru prima oară este pusă la dispoziția bibliotecarilor o carte întreagă care le vorbește despre cauzele de învechire a materialelor din care sînt confecționate cărțile, de acțiunea dăunătoare a microorganismelor asupra cărților, de regimul conservării cărților, de repararea și restaurarea lor.

— Influența sovietică asupra bibliotecilor din țara noastră s-a exercitat în mod deosebit de rodnic prin lucrarea *Biblioteca de copii*, tradusă din limba rusă.

Cititorii copii fuseseră mai înainte cu totul ignorați de bibliotecile din țara noastră, în afară de unele biblioteci școlare, din care multe erau mai mult o ficțiune.

Lucrarea citată mai sus ne învață nu numai cum să îndrumăm lectura copiilor, sau în ce mod să alcătuiam cataloagele pentru uzul lor, dar și cum să folosim colaborarea copiilor în colectivul bibliotecii.

— Se cuvine să spunem un cuvînt despre periodicul însuși în care ne publicăm articolul de față „Căluza bibliotecarului” care a dat o deosebită atenție tehnicii bibliotecare sovietice, studiind-o și popularizînd-o ani de zile în rîndurile bibliotecarilor noștri.

— În cea mai recentă din publicațiile Bibliotecii centrale de stat, intitulată *Cărțile bibliotecarului* (1957), se află recomandate o seamă de studii și articole traduse din literatura sovietică de specialitate, constituind o parte din planul bibliografic pentru studiul individual al bibliotecarului.

Aceste articole, mai toate recente, se ocupă de cele mai felurite probleme ce se pot pune bibliotecarului, propunîndu-i soluțiile la care s-a ajuns de către bibliotecarii sovietici.

În fine, studiul bibliotecilor sovietice a fost făcut la fața locului de către un însemnat număr din bibliotecarii noștri în călătoriile sau șederile lor în Uniunea Sovietică. Ei au văzut funcționînd atît marile biblioteci științifice cît și sistemul de biblioteci de masă și după întoarcerea lor în țară au aplicat ceea ce au învățat acolo.

MATERIALE METODICE ÎN AJUTORUL BIBLIOTECII

LANGMANTEL REBECA

Director al bibliotecii regionale Iași

Biblioteca regională Iași a desfășurat în ultimii ani o activitate rodnică în ceea ce privește îndrumarea bibliotecilor din regiune. Aceasta se datorește în mare măsură faptului că s-a acordat un rol important introducerii și generalizării celor mai bune metode de popularizare a cărții și atragerii cititorilor în bibliotecile din satele și orașele regiunii. Dacă la început colectivul bibliotecii noastre dădea ajutor sporadic la organizarea unei recenzii, a unei seri literare, în ultimii ani datorită faptului că a apărut un bogat material metodic după care ne-am putut orienta, activitatea noastră s-a îmbogățit mult. Primele materiale *Munca de masă a bibliotecii* de Denisiev, *Insemnările unui bibliotecar sătesc* de Artemiev ne-au pus în față experiența bogată a activității bibliotecilor din Uniunea Sovietică. „Că-lăuza bibliotecarului” publică regulat articole despre experiența bibliotecilor sovietice, articole foarte interesante care ne ajută mult în munca.

Una din sarcinile importante ale bibliotecii este informarea cititorilor săi asupra cărților din toate domeniile științei intrate în bibliotecă. În acest scop am căutat așa cum sugerează Artemiev în însemnările sale, să dăm o formă mai vie, expozițiilor de cărți, îndrumând bibliotecile de la sate să se documenteze în organizarea lor după experiența bibliotecarului sovietic.

Astfel, la biblioteca sătească Sipote din raionul Iași s-a organizat o expoziție cu tema *Să intensificăm muncile agricole de primăvară* cu secțiile: *Ridicarea producției de porumb, cartofi, legume — o sarcină importantă a agriculturii, Să contribuim la extinderea celor mai bune metode de muncă, Nici un petec de pământ să nu rămână neînsămânțat, respectându-se regulile minime agrotehnice*. Inginerul agronom Bogoș de la secția agricolă a raionului Iași a prezentat cele mai de seamă cărți din expoziție.

Lecturile în grup și cercurile de citit ocupă un rol important în munca de masă

a bibliotecilor noastre. Cele mai bune biblioteci folosesc aceste forme pentru a forma gustul de citit al oamenilor muncii de la orașe și sate. Atât lecturile în grup cit și cercurile de citit au o mare importanță educativă și ori cit s-ar lărgi sfera propagandei în mase, ele își mențin un loc de seamă în munca noastră. Mobilizând un număr mare de ascultători, lectura în grup atrage la bibliotecă noi cititori. Aceste metode de atragere a cititorilor în biblioteci sînt folosite mult în Uniunea Sovietică și ne sînt prezentate în lucrarea *Munca de masă a bibliotecii*.

Bibliotecarii noștri au găsit metode noi de a îmbunătăți activitatea în cercuri. Astfel, cercurile de citit ale bibliotecii sătești Tătăruși-Paşcani, au reușit să antreneze un colectiv format din învățători, profesori, țărani muncitori din sat și să organizeze în afara obișnuitelor citiri în colectiv, recenzii și prezentări de cărți.

Biblioteca noastră organizează și la bibliotecile de casă din cartiere lecturi în grup din cărți de știință popularizată. Iată câteva din cărțile ce s-au citit: *Ce ne spune știința despre năluciri, Conserve de legume, Cultura cepei* după care au urmat discuții sau proiecții de diafilme.

Dupa exemplul bibliotecilor din Uniunea Sovietică am organizat și noi cercuri pe diferite teme literare. Un asemenea cerc pentru elevi are ca obiectiv studiul operelor lui Mihail Sadoveanu. La început copiii au discutat timid, apoi pregătindu-se din ce în ce mai bine, cercul a devenit un adevărat curs.

Îmbunătățirea muncii cu cartea fiind sarcina noastră principală ne obligă să studiem și să adoptăm cit mai temeinic diferite materiale care oglindesc experiența fruntașă pentru a putea astfel să asigurăm, o largă popularizare și difuzare în masă a cărții.





ÎN CINSTEA MARELUI OCTOMBRIE

O dată cu începerea Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice, bibliotecile din întreaga țară au trecut la desfășurarea unei vii activități închinată celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. În rindurile ce urmează redăm câteva din acțiunile inițiate de biblioteci.

O MANIFESTARE REUȘITĂ

Încă din luna august a. c., colectivul bibliotecii regionale din Ploești a început să întocmească planul de acțiune asupra manifestărilor ce urmau a fi organizate în cinstea măreței sărbători de la 7 Noiembrie. Proiectul de plan a fost supus discuțiilor unui larg colectiv alcătuit din reprezentanții bibliotecii, cei ai secțiunii de învățămînt și cultură a Sfatului popular regional, Casei regionale de creație populară, Comitetului regional A.R.L.U.S. și a. după care a fost definitivat, începîndu-se munca pentru realizarea lui.

Prima manifestare organizată de bibliotecă cu seara muzicală *Tema dragostei oglindită în literatură și muzică rusă*, a marcat deschiderea festivă a Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice.

Pentru reușita acțiunii, prof. C. Enciu și-a asumat sarcina prezentării serii muzicale. Pentru procurarea discurilor necesare ilustrării lemei, care lipseau din secția muzicală a bibliotecii regionale, s-a cerut sprijinul discotecii A.R.L.U.S. din Bucu-

rești. Colectivul bibliotecii s-a îngrijit de popularizarea manifestării, lansînd invitații nominale celor mai buni cititori, întocmind afișe pentru a fi expuse în locurile cele mai frecvente din oraș. Manifestarea a mai fost popularizată și prin sprijinul ziarului local „Flamura Prahovei” care a descris activitatea bibliotecii în legătură cu întîmpinarea Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice. De asemenea s-au făcut discuții individuale cu cititorii în sala de împrumut.

Roadele acestei munci s-au oglindit în participarea masivă a cititorilor. Sala de manifestări a devenit neîncăpătoare încă de la orele 18,30, deși seara muzicală a fost programată pentru orele 19.

După cuvîntul introductiv al directorului bibliotecii, tov. Ionescu Veronel, prof. C. Enciu a trecut la prezentarea temei. Prezentatorul s-a oprit asupra unor opere care au servit drept libret compozitorilor clasici ruși și sovietici. Concomitent cu expunerea asupra operelor *Ruslan și Ludmila* de Glinka, *Rusalka* de Dargomijski, *Dama de Pică* de Ceaikovski, *Călărețul de aramă* de Glier, *Aleko* de Rahmaninov, *Fintina din Baccisarai* de B. Asafiev, au urmat și ilustrațiile muzicale respective cu explicațiile necesare.

La sfîrșitul manifestării cîțiva cititori au mulțumit colectivului bibliotecii pentru frumoasele și instructivele momente ce le-a fost dat să petreacă. Aceasta constituie cea mai mare răsplată a muncii depuse de bibliotecă și un imbold pentru colectivul ei de a continua astfel de manifestări.

ACTIVITATE BOGATĂ

Colectivul bibliotecii Casei de Cultură a Sindicatelor din București a prevăzut un variat și bogat program de manifestări consacrate Marelui Octombrie.



Seară muzicală la biblioteca regională Ploești, organizată în cinstea Marelui Octombrie



În timpul desfășurării unei manifestări de masă la Casa de Cultură a Sindicatelor din București

Un prim început l-a constituit panoul *Să cunoaștem pe Lenin — omul și expoziția Pe drumul lui Octombrie* alcătuite cu scopul de a îndruma pe bibliotecarii sindicali din Capitală, participanți la consfătuirea activului cultural sindical din orașul București, în zilele de 18—19 septembrie a. c.

Seria manifestărilor de masă închinată celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a fost deschisă prin ghicitoarea literară pe tema *Triumful lui Octombrie* organizată la uzinele „Timpurii Noi” în colaborare cu biblioteca uzinei.

Un membru al bibliotecii Casei de Cultură a Sindicatelor a ajutat biblioteca uzinei să aleagă cărțile din care urmau să se pună întrebările, alcătuiind o listă bibliografică cu 12 titluri; lista a fost difuzată doritorilor de a participa la această manifestare. Ghicitoarea literară s-a bucurat de un frumos succes în rindul muncitorilor, inginerilor și tehnicienilor. Numărul mare al acestora a dovedit că manifestarea a fost bine pregătită, ceea ce a reieșit de altfel și din formularea răspunsurilor date de con-

curenți la întrebările puse. Un număr de 6 cititori obținând punctajul cel mai mare, au fost răsplățiți cu premii în cărți.

Tot cu ajutorul dat de biblioteca Casei de Cultură a Sindicatelor s-au organizat la biblioteca uzinelor „Republica” o *Seară de poezie închinată Revoluției*, iar la fabrica „Kirov” o seară de lectură pe tema *Lenin în amintirea rudelor*, precum și un concurs denumit „al celor mai bune răspunsuri” cu tema *Pe drumul Marelui Octombrie*.

Un succes remarcabil a înregistrat și seara literară de la sediul Casei de Cultură pe tema: *Idealul unei vieți mai bune de la Radiscev la Gorki și Leonov*. Peste 90 de participanți au ascultat cu mult interes expunerea tov. conf. univ. Tatiana Nicolescu care a urmărit oglindirea acestei teme în opera lui Radiscev, Pușkin, Cernișevski, Cehov, Gorki, Șolohov și Leonov. În încheierea serii literare, membrii cercului de teatru ai Casei de Cultură au recitat poezii din operele lui Pușkin, Maiakovski, precum și lecturi din proza lui Gorki și Șolohov.

Reușită a fost și seara literară pe tema *O plimbare literară prin Leningrad — leagănul revoluției* susținută cu expunerea tov. prof. univ. Tamara Gane.

Cele de mai sus nu redau decât o parte din activitatea bibliotecii Casei de Cultură a Sindicatelor închinată celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Felul cum s-au desfășurat constituie o premiză bună care ne asigură că celelalte acțiuni prevăzute, cum ar fi de pildă, seara literară *O prietenie de veacuri de la vechi hrisoave la zilele noastre* în care se va evoca prietenia dintre poporul nostru și cel rus de-a lungul veacurilor, expunerea *Figura lui Lenin în literatură* ș. a., va atrage mase tot mai largi de cititori, iar cartea sovietică va câștiga noi și noi prieteni.

Ș T I R I

Din bogatul sumar al volumului de studii și conținere *Relații romîno-ruse în trecut* semnalăm studiul Acad. Petre Constantinescu-Iași *Din relațiile culturale romîno-ruse de-a lungul veacurilor*, trecere în revistă a legăturilor culturale ce-au existat totdeauna între poporul nostru și marele popor rus; cel al lui P. Ciobanu A. S. *Pușkin și literatura romînă* oricum

și două studii aparținînd lui D. P. Bogdan și A. Andronic. Primul semnează studiul *Textele romîne în lumina cercetărilor rusești*, care înfățișează diferite cataloage, studii și ediții de manuscrise, cataloage și ediții de documente, o bibliografie a edițiilor de documente, studii și albume de paleografie, etc., reprezentînd contribuția rusească la

studiul textelor slavo-romîne.

Studiul lui A. Andronic *În legătură cu unele manuscrise rusești din Biblioteca centrală a Universității din Iași* descrie unele manuscrise provenind din fondurile Fundației Melichidesec și Episcopiei Romanului, precum și din donații particulare, subliniind încăodată continuitatea relațiilor culturale romîno-ruse.

Despre BIBLIOTECILE ȘCOLARE

Prof. univ. STANCIU STOIAN

Despre lectura școlară și bibliotecile școlare, școala și pedagogia veche au avut păreri diverse și contradictorii. N-a lipsit între acestea nici atitudinea de ostilitate față de cartea ca atare. Pe această linie, oamenii aveau, de altfel, un exemplu celebru. Nu spusese, oare, Jean Jacques Rousseau că de la cărți nu ne putem aștepta la prea multă înțelepciune? „Urâsc cărțile — zice Rousseau — ele ne învață doar să vorbim despre ceea ce nu știm”.

Conducerea oficială a școlii, exercitată într-un spirit bucher, impunea pentru elev numai cartea după program, manualul. Orice altă carte, pe care elevul se simțea îndemnat s-o citească în plus, era privită cu multă neîncredere. Era chiar interzisă. Or, ca în totdeauna, lucrul interzis își are atracția lui. Așa a existat în școală un adevărat război între conducerile oficiale și între elevi, care se dedau clandestin lecturii „particulare” de cărți interzise. Cartea interzisă a căpătat chiar un fel de prestigiu. Și aceasta nu numai în ochii elevilor. Mulți literați au laudat această tendință și înclinația spontană a elevilor, mărturisind în scrierile lor, nu o dată, că această lectură a atârnat mult în balanța formării lor spirituale, chiar mai mult decât însăși școala.

Problema nu este — se înțelege — atât de simplă. Lectura particulară a elevilor din școala veche reprezenta în bună măsură o atitudine și un spirit de opoziție față de această școală, față de țelurile ei educative. Din acest punct de vedere ea prezenta un element pozitiv, fără îndoială. Pe de altă parte însă, această lectură era alimentată de o literatură ieftină, literatură de aventuri senzaționale și polițiste care nu putea avea decât o influență nefastă în educația tineretului.

*

Problema lecturii „particulare” a tineretului a format în ultimele decenii — și formează încă — obiect de cercetări psihopedagogice. Pe această cale o anumită pedagogie caută mai puțin o soluție și mai mult o teoretizare simplă explicativă a ei. În adevăr, întrebările la care cercetătorii încearcă să aibă răspunsuri sînt cam urmă-

loarele: ce doresc elevii să citească? ce citesc? ce le-a plăcut? Acești „cercetători” nu puteau și nu pot să întrebe pe elevi *ce trebuie* să citească. Nu se întreabă nici pe ei înșiși. Răspunsul la o astfel de întrebare ei îl caută în rezultatele cercetării lor. Vor, cu alte cuvinte, să găsească scopul lecturii în tendințele spontane spre anumite lecturi, să deducă din aceste tendințe metoda și chiar scopul educației. O astfel de pretenție era însă și este o adevărată aberație. Anton Semionovici Makarenko spune pe drept cuvînt: „A deduce o metodă pedagogică din reflexologie, din psihologie, din psihologia experimentală, a deduce metoda respectivă din datele individului respectiv — aceasta nu este altceva decît curentul pedologic. E nevoie de o altă logică, pe care metoda pedagogică o deduce din scopurile noastre”.

Lectura „particulară” a elevilor cere, pe drept cuvînt, o altă tratare a problemei. Și de fapt ea nici nu este propriu-zis ceva particular, ceva care să intereseze numai pe elev. Ea interesează școala, educația în genere și scopurile ei. În ce ne privește pe noi, ea trebuie să se subordoneze aceluiași scop, ca cel pe care-l urmărește școala: educația comunistă a tineretului.

Așadar educația, fie prin școală, fie înafara ei, educația prin lectură, înafară de programe și manuale de pildă, nu e condusă de bunul plac, de un fond înnăscut de tendințe spontane ale elevului, nici de întâmplare. Ea este condusă de scopul, pe care îl formează conștiința socială a unei orinduri. Toată activitatea educativă, fie că se desfășoară în școală, potrivit planurilor, programelor și manualelor, fie că se desfășoară înafara acestora, tot ceea ce contribuie la formarea tineretului, trebuie să fie pătruns de acest scop. Prin aceasta, prin concretizarea lui, linia ideologică conducătoare pătrunde în mase, devine forță creatoare.

Dacă așa stau lucrurile, se înțelege că lectura „particulară” a elevilor nu mai este nici ea propriu-zis particulară. Ii vom zice mai degrabă lectură înafară de clasă sau extrașcolară.

Care sînt sarcinile acestei lecturi? Dată fiind legătura ei cu învățătura, aceasta echivalează cu a ne întreba care este rostul

unei biblioteci școlare? Trei sînt mai ales aceste sarcini:

1) O primă sarcină, constă în adîncirea materiei predată după programe și manuale. Este, cum spun unii profesori, o activitate instructiv-educativă „verticală”, activitatea didactică fiind oarecum mai de suprafață, „orizontală”.

2) A doua sarcină: satisfacerea gusturilor personale pentru lectură și prin aceasta, dezvoltarea personalității tînarului potrivit cu aceste gusturi.

3) Altă sarcină, în sfîrșit: dezvoltarea aptitudinilor creatoare ale tineretului, lectură extrașcolară oferind modele și indemn în această direcție. Aceasta impune bibliotecii școlare o obligație: cît mai strînsă legătură între ea și cercurile de activitate extrașcolară a elevilor.

*

În domeniul bibliotecilor școlare și deci a lecturii extrașcolare a elevilor, s-au făcut în țara noastră progrese remarcabile. Avem astăzi peste 14.000 de biblioteci școlare, conduse fie de bibliotecari calificați (unii mai mult, alții mai puțin) fie de cadre didactice, anume însărcinate cu aceasta. Bibliotecile școlare au un fond de cărți care depășește de pe acum cifra de 7 milioane volume. În cursul anului trecut peste 1.300.000 de școlari au fost înscrși în listele speciale de cititori, cu aproximativ 4 milioane de cărți citite. Aceasta înseamnă cam 3 cărți în medie de fiecare cititor. După cum vedem, realizările sînt remarcabile, atît din punct de vedere organizatoric cît și din punct de vedere al funcționării întregului aparat bibliotecar.

Cine cunoaște această activitate mai în amănunte, știe că toluși, ea are și o serie de deficiențe pe care trebuie să le vedem, să le înțelegem și să le remediem.

O primă deficiență — și destul de gravă — constă în faptul că între biblioteci și mai ales bibliotecari, pe de o parte, și procesul de învățămînt propriu-zis (profesorii care conduc acest proces) nu există în toate părțile o legătură suficient de înche-gată. Aceasta provine și din o oarecare tendință a sectorului bibliotecar, de a se considera întrucîtva de sine stătător, dar și de lipsa de pregătire a unor bibliotecari. Noi socotim că chiar dacă școala are un bibliotecar foarte calificat, activitatea bibliotecii trebuie să fie subordonată scopului general instructiv-educativ al școlii. Ea nu merge paralel, ea se încadrează și se subordonează procesului instructiv-educativ al acesteia. În

organizarea activității bibliotecare trebuie să se țină seama de acest lucru.

O altă deficiență privește foarte inegala activitate a bibliotecilor școlare. Bibliotecile unor școli din București și din orașele mai mari ale țării au și mai mulți cititori, iar cititorii au și o lectură mai bogată. La unele din aceste biblioteci, cifra medie anuală pe cap de cititor se ridică la 10—12 cărți, în vreme ce la bibliotecile orașelor mai mici și mai ales la țară, ea abia atinge cifra medie de 2 cărți pe cap de cititor. Chiar mai puțin. Să ne mai mirăm, în acest caz, de slabele rezultate ale școlilor din provincie sau din mediul sătesc, de pregătirea mai puțin temeinică a elevilor acestor școli?

Alte deficiențe de ordin organizatoric, cît și cele mai de fond, privind activitatea bibliotecilor școlare, nu trebuie puse numai pe seama bibliotecilor. Aceste lipsuri trebuie privite ca fiind ale școlii. Lectura extrașcolară, — activitate importantă de adîncire a programei, de satisfacere a gustului personal al elevilor pentru lectură și de dezvoltare a aptitudinilor creatoare — face parte integrantă din procesul instructiv-educativ. Altfel vreme cît vom avea acest mare decalaj între lectura extrașcolară din școlile centrale și cea din școlile periferice sau sătești, vom avea un decalaj tot atît de mare între pregătirea elevilor proveniți de la diferite școli ale țării. O bună bibliotecă școlară formează mediul, formează atmosfera de lucru cu cartea, creează mijloace pe care școala trebuie să le aibă în vedere, în urmărirea telurilor ei. Acest lucru este mai important decît ne putem închipui.

Să nu uităm că în provincie și la țară, nici mediul familial nu ajută din acest punct de vedere. Dacă lipsa acesteea nu e suplinită de o bibliotecă cu activitate bună bibliotecară, precum și de cercuri bine organizate, fiul muncitorului și țaranului muncitor va continua să aibă condiții inferioare de pregătire, îmbunătățirea compoziției sociale a intelectualității noastre va suferi.

*

Ce măsuri sînt de luat, ca să îmbunătățim și organizarea și funcționarea bibliotecilor școlare?

Să începem cu măsuri mai mărunte. Cadrele didactice, care așteaptă un ajutor mai mare de la bibliotecile școlare, se plîng, de pildă, de lipsa sălilor de lectură, de mobilier insuficient, de insuficiența cărților care sînt necesare. Cărțile se repartizează, în adevăr, oarecum din oficiu, dar această repartizare nu este toldeana în conformitate cu necesitățile. Se procedează prea administrativ.

Cărțile nu sînt date apoi la timp. Acestea par măsuri mărunte, dar de ele depinde în mare parte buna funcționare a aparatului bibliotecar și bunele rezultate.

Să mergem mai adînc. Se mai plîng cadrele didactice și de lipsa de orientare a conducerilor bibliotecare, de lipsa mai ales de perseverență în urmărirea unor activități inițiate. O astfel de inițiativă „căzută în baltă”, cum spunea un cadru didactic de la Cluj, a fost concursul „Iubiți cartea”. Unele cadre didactice și bibliotecari au luat în serios această inițiativă. Decepția pe care au avut-o nu este de natură să-i mobilizeze pentru o nouă inițiativă, asemănătoare.

O altă observație. Unele biblioteci se îngrijesc mai mult de literatură romină și sovietică. Altele dau importanță și literaturii străine. Pentru educația în spiritul patriotismului socialist și a internaționalismului proletar, este necesar ca bibliotecile să fie înzestrate cu literatură progresistă atît romină cît și sovietică și din țările de democrație populară. Dar și din alte țări.

Pentru perfecționarea bibliotecilor școlare și realizarea unui progres mai evident în activitatea lor, se impun însă și măsuri mai de fond. O astfel de măsură este în legătură cu îndrumarea lecturii spre cărți potrivite cu vîrsta elevilor, cu nevoile lor de lectură suplimentară. Aceasta presupune măsuri și pentru îmbunătățirea fondului de cărți în această direcție. E un lucru care privește nu numai școlile și pe bibliotecari, ci și activitatea editurilor și a seriitorilor.

Cercetările făcute pînă acum ne arată, că, în ce privește literatura, genul căutat de tineretul școlar din primele clase elementare este genul „poveste”, în ciclul al II-lea genul „aventuri”, în sensul bun al cuvîntului, iar, începînd de la vîrsta de 14—15 ani, literatura realistă. Se poate spune aproximativ același lucru și în ceea ce privește literatura științifică. Curiozitatea științifică apare mai vie la tineri în perioada pubertății, cînd gustă mai ales povestirile științifico-fantastice, pentru a trece mai tîrziu, unii mai mult, alții mai puțin — la știința propriu-zisă. În înzestrarea bibliotecilor școlare nu se ține seama întotdeauna de acest lucru.

Și nici în activitatea de editură și cea scriitoricească.

Măsurile preconizate aci, și altele pe care, desigur, cadrele de conducere a bibliotecilor le simt necesare, cer o mai temeinică organizare a bibliotecilor.

Din cele arătate mai sus, se desprinde, credem, în special, necesitatea ca în această organizare, ținîndu-se seama de evoluția lecturii pe stadii de vîrstă, să se organizeze secții bibliotecare pe cicluri de învățămînt, eventual și cu biblioteci mobile pe clase. Mai presus însă de orice, se simte nevoia, azi, credem noi, ca în organizarea bibliotecilor noastre, să se așeze o tradiție, o tradiție a noastră, ieșită din realitățile noastre. Să fim receptivi la experiența bibliotecilor școlare din străinătate, să ne însușim cum se cuvine experiența sovietică în acest sens, dar avem nevoie de crearea unei tradiții ieșită din propria noastră experiență. Lucrul acesta nu este ușor, dar el trebuie făcut. Și el trebuie făcut pornindu-se de la experiența concretă de jos, păstrînd uneori, unde este posibil, chiar tradițiile locale, pentru nevoi locale. Iar experiența ce se poate generaliza, să se generalizeze.

Avînd în lucru însă: tradițiile sănătoase, sînt necesare dar ele nu sînt posibile fără participarea activă a celor direct interesați — în cazul de față, a elevilor însăși. În actualul regulament de conducere a bibliotecilor școlare, se vorbește de crearea unui activ voluntar de elevi în ajutorul bibliotecarului. Socolim că nu se face deajuns în această direcție, și că ar fi de dorit să se meargă mai departe. Poate că, unii bibliotecari grăbiți, socotesc că participarea elevilor la munca lor, i-ar putea împiedica în urmărirea planurilor ce-și propun. O astfel de atitudine este cu totul greșită. Un activ de elevi bine încheiat, și cu continuitate în muncă, nu numai că nu împiedică, dar ajută munca bibliotecarului, creează condiții și atmosferă pe care acesta, avînd și tactul necesar, rămîne numai să le conducă spre scopul urmărit de el, adică în fond, spre scopul urmărit de procesul general instructiv și educativ, în slujba căruia sînt și bibliotecile școlare. Căci, încă odată, acest lucru nu trebuie scăpat niciodată din vedere, în activitatea bibliotecilor școlare.



CUM SE DESFĂȘOARĂ CONCURSUL ÎNTE BIBLIOTECILE DIN SATELE RAIONULUI GĂEȘTI

Au trecut mai bine de două luni de la începerea concursului între bibliotecile satești ale căminelor culturale, caselor de citit și colturilor roșii din gospodăriile agricole colective, inițiat de Ministerul Învățămîntului și Culturii.

În acest timp s-au putut constata pe lângă realizări importante obținute de bibliotecile antrenate în concurs și unele deficiențe organizatorice de început din care cauză multe biblioteci cu reale posibilități de participare au rămas în afara concursului.

Constatările făcute cu prilejul unei sumare analize a desfășurării concursului între bibliotecile din satele raionului Găești, regiunea Pitești, sînt concludente în acest sens. Astfel, în acest raion sînt biblioteci satești, de cămine culturale și de colțuri roșii G.A.C., care încadrîndu-se în concurs au obținut rezultate frumoase. De pildă, biblioteca satească din comuna Hulubești sprijinită de Slatul popular, a primit local și mobilier corespunzător. Bibliotecarul Petre Ilie depune multă stăruință în bunul mers al activității zilnice a bibliotecii. În cadrul concursului el și-a propus să ridice cu 400 numărul cititorilor în prima etapă. El folosește cu bune rezultate metoda colportajului de cărți la casa fiecărui țaran muncitor. În anumite zile bibliotecarul se deplasează în satele dependente de comună să se ocupe cu îndrumarea bibliotecarilor voluntari din aceste sate. Activitatea bibliotecii satești a fost mult înviorată prin manifestările de masă organizate. În această perioadă a avut loc recenziile unor cărți ca: *Mitrea Cocor*, și *Neamul Șoimăreștilor* de Mihail Sadoveanu și *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă. Este de remarcat munca intensă ce o depun unele cadre didactice ca: Joița Gheorghe și Albulesc Traian din colectivul bibliotecii, precum și președintele Sfatului popular care se preocupă îndeaproape de răspîndirea cărții în întreaga comună.

O frumoasă inițiativă în cadrul concursului a avut și tov. Popescu Ana, bibliote-

cara căminului cultural din comuna Ionești. Pentru atragerea unui număr mare de cititori nu s-a limitat numai la colportajul de cărți, ci a trecut la popularizarea bibliotecii și a programului ei de lucru în rîndul acestora. În cadrul Lunii Prieteniei Romîno-Sovietice cititorii din Ionești au fost invitați pentru prima oară la manifestări de masă organizate de bibliotecă. Astfel au luat parte la o seară literară pe tema: *Viața colhoznicilor oglindită în cărți*. De asemenea au ascultat recenzia cărții *Pămînt desfelenit* de M. Șolohov, iar pentru micii cititori s-au organizat două dimineți de basme din literatura sovietică pentru copii.

Și biblioteca căminului cultural din comuna Morteni antrenîndu-se în concurs a izbit să organizeze o activitate frumoasă. Pentru informarea politică a țărănimii muncitoare, colectivul bibliotecii a confecționat cu mijloace proprii o vitrină de ziare în care sînt expuse articole din presa centrală, oglîndind evenimentele interne și externe, precum și realizări ale științei mondiale. Zilnic, această vitrină este citită de numeroși țarani muncitori. Articolele din ziare care au înfățișat noile succese ale științei și tehnicii sovietice în studierea spațiului interplanetar prin lansarea primului satelit artificial al Pămîntului, i-a interesat în mod deosebit.

Cu sprijinul agronomului din comună, biblioteca a început să organizeze seri de discuții cu țarani muncitori pe teme agricole. În acest fel se lămuresc unele probleme de muncă curentă și se recomandă participanților cărți legate de tema discutată, la nivelul de înțelegere al fiecăruia.

În cartea de impresii pusă la dispoziția vizitatorilor cu prilejul expoziției de cărți pe tema: *Cartea un ajutor prețios în munca și viața omului*, aceștia au notat numeroase aprecieri pozitive referitoare la străduința bibliotecii de a populariza cît mai larg cartea. Între alții, țaranul muncitor Pațac Ni-

colae mulțumește bibliotecarei Hatman Ana pentru interesul ce-l depune de a face din fiecare cetățean din comună un cititor și un iubitor al cărților din biblioteca căminului cultural.

O reală îmbunătățire a muncii s-a văzut odată cu începerea concursului și la biblioteca colțului roșu al gospodăriei colective din comuna Mătăsaru. Cu sprijinul conducerii gospodăriei, biblioteca a fost mutată într-o cameră corespunzătoare, fondul de cărți a fost așezat în rafturi, potrivit celor 7 grupe de materii stabilite prin regulamentul de concurs. Bibliotecarul Badea Aurel, învățător, desfășoară o bogată muncă individuală de îndrumare a lecturii colectivităților, îi invită la lecturile în colectiv unde se citesc cărți sau materiale din presă. În felul acesta numărul cititorilor sporește continuu.

Există însă numeroase locuri unde datorită dezinteresului manifestat de cadrele didactice, directorii de școli, și cămine culturale, ca și de bibliotecari, concursul nu a prins încă viață, activitatea acestor biblioteci menținându-se cu mult sub nivelul posibilităților. În comunele Picior de Munte, Dragodana, etc., unde există biblioteci cu bogate fonduri de cărți, nu s-au luat măsurile convenite pentru organizarea concursului.

Nici în comuna Mătăsaru lucrurile nu merg mai bine. Directorul căminului cultural căruia îi revenea sarcina de a informa cadrele didactice din comună și organele puterii locale de stat asupra concursului, a neglijat complet această muncă. De altfel chiar și bibliotecarului căminului cultural i s-au înmănat instrucțiunile de concurs abia în luna octombrie și aceasta numai în urma unui control făcut de organele superioare.

Asemenea neajunsuri au fost posibile datorită faptului că în raionul Găești concursul n-a fost privit cu seriozitate de organele în drept. Secția de învățămînt și cultură a urmărit cu totul insuficient desfășurarea concursului. După ținerea instructajului, atît activiștii secției cît și cei ai bibliotecii raionale s-au deplasat prea puțin pe teren pentru a vedea dacă bibliotecarii s-au încadrat în concurs, dacă ei primesc ajutor din partea cadrelor didactice și de la ceilalți activiști culturali din comună. Așa se explică faptul că în unele sate, chiar și cele apropiate de raion, unii bibliotecari de cămine culturale n-au cunoscut instrucțiunile nici în luna octombrie.

Această întîrziere a fost posibilă tocmai din cauză că secțiunea de învățămînt și cultură nu a mai folosit și o altă formă de instruire a bibliotecarilor care n-au participat la primul instructaj. Neînțelegînd pe deplin scopul concursului, unii bibliotecari cum e cel al căminului cultural din comuna Gura Fcii, nu s-au ocupat de buna lui organizare, considerîndu-l ca o acțiune facultativă la care poate renunța cu ușurință.

În alte sate directorii de școli și directorii de cămine culturale deși au participat la instructaj n-au prelucrat în mod temeinic cu bibliotecarii și cadrele didactice instrucțiunile concursului.

O lipsă serioasă mai este și faptul că nu s-a acordat atenția convenită instruirii bibliotecarilor colțurilor roșii din G.A.C. Bibliotecarii din aceste unități, colectiviști în bună parte, n-au fost chemați la instructaj.

Lipsa de preocupare a secției de învățămînt și cultură a raionului Găești față de pregătirea bibliotecarilor căminelor culturale a făcut ca în unele locuri aceștia să nu-și cunoască sarcinile ce le revin și metodele de muncă pe care să le folosească. Seminarile cu bibliotecarii care sînt un mijloc puternic de instruire a cadrelor, nu s-au mai ținut de multă vreme în raionul Găești.

O greutate care frînează activitatea bibliotecarilor este, pe de altă parte, lipsa condițiilor materiale. În această direcție sfaturile populare comunale dau dovadă de o totală desconsiderație față de bibliotecă. Aceasta este situația bibliotecilor căminelor culturale din comunele Picior de Munte și Crînguri. La Picior de Munte, biblioteca funcționează încă și acum în secția de librărie a cooperativei sătești. În asemenea condiții, nu se poate duce o muncă susținută cu cititorii.

Ținînd seama de lipsurile semnalate, secția de învățămînt și cultură trebuie să lupte pentru lichidarea lor. Biblioteca raională Găești trebuie să folosească concursul între bibliotecile de la sate ca pe un mijloc puternic pentru stimularea unor activități mai bune.

RECTIFICARE

În numărul 10 al revistei noastre, la pag. 17, coloana 2, rîndul 12 de sus, se va citi: „nici
ja! ; acestea sînt atributele elementelor”

V. GAFIȚA

Pasiunea călătorilor îmbină armonios setea de a cunoaște cu dragostea pentru frumos. Incepînd cu cronicarii, care primii au descris frumusețile acestor locuri bine-cuvîntate, șirul scriitorilor și operelor despre pămîntul țării poate fi urmărit peste ani, pînă în zilele noastre, ca o preocupare de seamă a literaturii și artelor frumoase.

„Dacă zeitele din fabulele grecești ar fi aflat de aceste ținuturi ar fi venit desigur aici din Olympul lor“, însemnează Miron Costin în scrierile sale. Pentru bătrînul cronicar, nici frumusețile Olympului, lăcașul atît de cîntat al zeilor, nu puteau întrece pe acelea pe care el le vede în jurul său. Asemănătoare prețuire avea să aducă țării sale și învățatul domn Dimitrie Cantemir în a sa *Descriere a Moldovei*. Acest studiu vîst, care făcea cunoscută pentru prima dată în străinătate, Moldova cu bogățiile, obiceiurile și minunățiile ei, conține pagini pline de o adîncă incîntare și prețuire pentru locurile țării sale.

„Muntele cel mai înalt se numește Ceahlăul — scrie învățatul — despre care, dacă anticii ar fi făcut vorbire în basmele lor, ar fi fost tot atît de vestit ca Olympul, Pindul sau Pelias. Este așezat în regiunea Neamțului, în apropiere de izvoarele Tazlăului și pe la mijlocul lui, acoperit de zăpezi. Pe vîrf nu se găsește un pic de nea, încă pare a fi deasupra norilor. De pe culmea cea mai ascuțită, care se ridică sub forma unui turn, izvorăște un pîriu cu apă limpede care se rostogolește printre stînci abrupte și se varsă în Tazlău cu mare zgomot. În mijlocul culmii se află săpată parcă o statuie, roasă de vechime, înaltă de cinci coți, reprezentînd, dacă nu mă înșel, o femeie bătrînă cu douăzeci de mioare“.

Este acesta un tablou sugestiv dintr-o primă descriere care s-a făcut acestui minunat loc din munții Moldovei, loc ce avea să atragă apoi privirile atîtor scriitori. Azi, după două secole și jumătate, asemenea rînduri rămîn la fel de interesante ca și atunci cînd aveau menirea să convingă o lume ignorantă din apus despre minunile acestor meleaguri.

Peste un veac și mai bine, cînd tradiția scrisului românesc își înoda firele pe altele trepte, superioare, Ion Codru-Drăgușanu, în al său *Peregrinul Transilvan* continua însemnările despre pămîntul țării, oprindu-se în deosebi asupra locurilor și oamenilor pe

care-i înlînea. Și Dinicu Golescu, boier cu dragoste de țară, încerca să atragă atenția dregătorilor asupra mizeriei în care se zbate țărînimea, asupra nedreptei orînduirii din țara de dincoace de Carpați, care se deosebea de tot ce văzuse el înaintat în apus. *Insemnare a călătoriei mele* este numai în aparență un jurnal de călătorie, autorul folosind doar prilejul acesta pentru ale sale „cuvîntări deosebite“ despre necesitatea unor schimbări sociale radicale. Dacă frumusețea locurilor își găsește mai puțin loc în paginile „Insemnării“ nu e pentru că luminatul cărturar nu ar fi simțit-o, ci datorită amărăciunii ce-l cuprinde în fața nedreptății pe care o suferă cei ce muncesc pămîntul și aduc bogăție proprietarilor.

Odată cu Al. Odobescu și cu apariția *Falsului tratat de vinătoare* la 1874, literatura în care sînt descrise frumusețile și marea patriei se îmbogățește și capătă obiect precis. Pînă azi nu a fost întrecută pînă sa în zugrăvirea atît de sugestivă a Bărăganului.

„...ore ce desfătare vinătorească mai deplină, mai nețărîmuită, mai senină și mai legănată în dulci și duioase visări, poate fi pe lume decît aceea pe care o gustă cineva cînd prin pustiiile Bărăganului, căsuța în care stă culcat abia înaintează pe căi fără de urmă. Dinainte-i e spațiul nemărginit; dar valurile de iarbă, cînd înviate de o spornică verdeață, cînd ofilite sub pîrlitura soarelui, nu-i însuflă îngrijorarea nestatornicului ocean. În depărtare, pe linia netedă a orizontului se profilează, ca mușuroaie de cîrțițe uriașe, movilele, a căror urzeală e taina trecutului și podoaba pustietății“.

Dacă Al. Odobescu în *Pseudokineghetikos* își amintea în treacăt de frumusețea locurilor copilăriei, Calistrat Hogaș, un îndrăgostit de frumusețile munților, își caută cu o deosebită griji imaginea pentru a trezi în cititor aceiași fiori pe care și el îi simțise, străbătînd cărările pădurilor seculare din atît de căutații munți ai ținutului Neamț. *Pe drumuri de munte* este o lucrare înche-gată care, deși formată din povestiri ce viețuiesc și de sine stătătoare, completează un tablou amănunțit al peisajului din Moldova minăstirilor și a vechilor cuihuri de plăieși. Acum, autorul nu mai vorbește în treacăt despre o amintire oarecare, nu schițează priveliștele în fugă, grăbit să ajungă

la cine știe ce întâmplări ale localnicilor. Calistrat Hogaș își alege cu grijă cuvintele, pentru a le găsi pe acelea care sugerează cel mai mult culoarea cerului, freamătul codrului, murmurul izvorului.

„Cît meraserăm prin umbră, drumul fu plăcut. Fagi și paltini cît lumea de bătrîni, cu trunchiurile albe și goale, își împreunau sus de tot frunzișurile lor și alcătuiau deasupra capetelor noastre o boltă de umbră și verdeață. Singurul glas al locurilor acestora e numai glasul vîntului, care se taie, suspinînd pare-că dureros, în frunza ascuțită a bradului, și glasul acesta are un farmec nespus...”

Și Alexandru Vlahuță în atît de cunoscuta sa lucrare *Romînia pitorească* se simte atras tot de priveliștea atît de neîncetat alta, a munților.

Pornind de la Porțile de Fier poetul face o călătorie de-a lungul Carpaților de sud și est, înaintînd pe văile riurilor și oprindu-se pe înălțimile celor mai înalte vîrfuri, pentru a-și umple sufletul cu cele mai încântătoare priveliști. Și, bineînțeles că nu vor lipsi nici atît de cercetații munți ai Neamțului.

Descrierea acestor munți, cu crestele lor line înegrite de revărsarea pădurilor de brad, cu piraiele sîrind vesel pe patul de piatră și mușchi, cu fluturii legănaindu-se ușor deasupra poienilor înflorite, ocupă un loc de seamă și în opera maestrului Mihail Sadoveanu. *Oameni și locuri* sînt scurte povestiri despre oamenii și despre locurile întîlnite de-a lungul unei asemenea călătorii. Dar în opera maestrului Sadoveanu, unde priveliștea munților nu lipsește decît arareori din lucrările sale, își găsește răsunet întreaga geografie a țării, cu tot ce are ea mai caracteristic și mai frumos. Șesul larg, Bărăganul pe care l-a descris Odobescu, devine în povestirile maestrului un adevărat erou care primește sau respinge pe vînătorii de dropii, care îngăduia ciobanilor să cutreiere cu turmele și să născocască cele mai de mirare povești, care nu-i cu priință vînătorilor atunci cînd vin plini de ifoșe și cu tot felul de pretenții față de băstinași. În *Ostrovul lupilor*, în *Povestiri de vînătoare*, în *Țara de dincolo de negură*, ca și în întreaga sa operă, maestrul Sadoveanu pictează atîtea tablouri vii în care se mișcă oamenii acelor locuri, încît parcă se ia la întrecere cu natura. Și nu s-ar putea spune că iese de prea multe ori înfrînt, ci dimpotrivă. Așa, în *Priveliști dobrogene* descrierea Deltei și a faunei ei miraculoase, uimește și înspăimîntă, atît de vie și puternică.

„Soarele asfințise; deasupra răsăritului, undeva, mai stăpînea încă rumeneala lui. Aburii bălții începuseră a pluti pretutindeni pe

lucii undelor. Și Delta cu profunziuni misterioase se întindea pînă departe în jurul nostru din colțul acela de Dunăre veche. Umbra cucerea bolțile de sălcii și cărările de trestii. Apele acelea nesfirșite care domneau pretutindeni, într-un ținut întreg, alcătuiau o stăpînire a necunoscutului și a tainei. De la mistrețul ce dormitează pe plaju, de la lebedele și pelicanii care înspumează noaptea negrul ghiolurilor, pînă la popoarele de păsărele, pînă la puzderia de pești, pînă la nesfirșitele miliarde de ginganii neștiute și nebănuite, — toate trăiesc din apele acestea care au întins o bogată împărăție, care aduc nomolul plin de hrană din munții și cîmpiiuie depărtării”.

Nicăieri, în opera nici unui scriitor, întregul peisaj al patriei noastre nu e cuprins în toată vastitatea, în toată multilateralitatea lui, ca în opera maestrului Sadoveanu.

Poate doar peisajul industrial, cel în care mina omului a intervenit, făcînd să reapară zorii în gura cuptoarelor pentru topit oțelul, minjind albastrul cerului cu fumul furnalelor înalte, încalind peste zborul păsărilor speriate portativele liniilor de înaltă tensiune, doar aceste priveliști au fost mai puțin cercetate de scriitor. Ele au atras cu deosebire pe Geo Bogza, care în *Lumea petrolului* evocă priveliștea văii Prăhovei, acolo unde din măruntaiele pămîntului a țîșnit la suprafață singele negru al adineurilor. Dar nici Geo Bogza, în scrierile sale, nu este un citadin exclusivist. Urmarind drumul lung și zbuciumat al Oltului, care de la naștere pînă la vărsare, are de luptat cu tot felul de piedici, care fierăstruiește Carpații într-unul din cele mai grele puncte, scriitorul evocă, odată cu înfricoșătoarele minuni ale peisajului, istoria unui întreg popor ce trăia în grea robie. Despre viața de mizerie a muncitorilor povestește scriitorul și în cealaltă lucrare a sa *Țara de piatră*, în care călătorul se abate printre cei mai urgisiți locuitori de pe atunci din țara noastră: Moții. Astfel, ca și la maestrul Sadoveanu, și ca la toți înaintașii, descrierea frumuseților naturale ale țării a fost și la Geo Bogza un prilej de a sublinia traiul greu pe care-l ducea poporul nostru în trecut, fără a lăsa să se piardă neprețuitele rezerve de omenie, dragoste de viață, aspirații către frumos care-l caracterizează.

Dar dacă în trecut literatura despre frumusețile și bogățiile acestui pămînt binecuvîntat era izvorită numai din dragostea unor oameni mai luminați pentru țara lor și se dezvoltă la întimplare, folosind-o mai ales pentru a sublinia mizeria în care se zbat adevărații stăpîni ai acestor comori, astăzi, poporul cere scriitorilor săi să cînte tot ceea ce poate înflăcăra inima, tot ceea ce înaripează sufletul. Din această cerință a izvorit

necesitatea unei munci organizate a frontului scriitorilor pentru a zugrăvi frumusețile patriei libere. Nu mizerie și robie înfălișesc astăzi călătorii ce trec prin mânoasele cîmpii ale Bărăganului, prin bogata Delta a Dunării, prin largile stepe dobrogene, prin păduraticii munți ai Neamțului. Cine ia în mînă acum cartea *Urișul Preludiu de Traian Coșovei* va simți bucuria victoriilor pe care întreg poporul le obține în construirea unei vieți noi. Țara Birsei care e descrisă în aceste note evocatoare trăiește o adevărată primenire, ca întregul pămînt al patriei noastre. La fel, povestirile cuprinse în volumul *Nu departe de castelul prințesei* de Cornel Baciu vorbesc de întâmplări din munții Buzăului, acolo unde altădată se răsăta trîndăvia desfrînată a unor „prințese” hapșine și unde astăzi se ridică școli, fabrici, case noi pentru tăietorii de păduri.

Un alt colț de țară, la fel de pitoresc și la fel de important pentru viața nouă ce pulsează aici, descrie Lucia Demetrius în *Cetatea de pe Tirnave* evocînd Sighișoara de altădată, și cea de azi. Iar Gheorghe Ștefan în *Apele line sînt adînci* reface de-a lungul Mureșului, drumul pe care odinioară Geo Bogza l-a întreprins pe malurile Oltului. Numai că priveliștea s-a schimbat radical. Și asta nu numai datorită faptului că

cele două ape surori se despart încă de la izvoare, pornind una spre sud iar alta spre nord, ci mai ales din cauză că în răstimpul celor două decenii care despart aceste scrieri, poporul nostru a trecut pragul cel mare al istoriei, pășind către libertate. Și mersul înainte pe o cale luminoasă a oamenilor, împrumută strălucirea lui și naturii înconjurătoare.

Excursia aceasta cu ajutorul cărților ar putea fi continuată încă multe ceasuri și zile, către alte și alte pitorești colțuri ale țării noastre. Sînt călătorii care desfată mințea și nu obosesc trupul. Ele sînt completate de ochiul și sensibilitatea scriitorului, care cu dărnicie transmite lectorului emoțiile, sentimentele sale. Pentru asemenea călătorii n-avem nevoie nici de echipament costisitor și greoi, nici de pregătiri îndelungate.

O plimbare prin librării, o vizită într-o bibliotecă. Și îndată se va aduna pe masa cititorului un teanc de cărți. Unele sînt vechi, de zeci de ani. Altele, cele mai multe, vor avea pe ele o mică însemnare, ca o chemare și un îndemn: „Colecția Patria noastră”. O chemare către frumuseți nebănuite, un îndemn pentru o cunoaștere tot mai amănunțită. Pentru că nu iubim cu adevărat, decît ceea ce cunoaștem cu adevărat.

- ALECSANDRI, VASILE: *O plimbare la munți*. În vol. 2. *Culegere în proză*, cu o prefață de Eugen Campus. București, E.S.P.L.A., 1955, p. 21—44 (Biblioteca pentru toți).
- ALEXANDRESCU, GRIGORE: *Memorial de călătorie*. București, Editura tineretului, 1952, 64 p. (Biblioteca școlară).
- BACIU, C.: *Nu departe de castelul prințesei*. Istorisiri de călătorie. Ilustrații de Ligia Macovei. București, Editura tineretului, 1956, 163 p., cu ilustr. (Patria noastră).
- BLEAHU, MARCIAN: *Pitorescul regiunilor carstice din R.P.R.* București, f. e., 1956, 96 p. cu fig. + 1 f. h. (Colecția S.R.S.C., 205).
- BOGZA, GEO: *Țara de piatră*. București, E.S.P.L.A., 1951, 104 p.
- BOGZA, GEO: *Trei călătorii în inima țării*. București, Editura tineretului, 1951, 112 p. cu ilustr.
- BOGZA, GEO: *Tablu geografic*. Ediția 2-a. București, Editura tineretului, 1956, 72 p. + 6 f. ilustr. (Patria noastră).
- BOGZA, GEO: *Scrieri în proză*. I. București, E.S.P.L.A., 1956, 373 p. cu portr.
- BOLINTINEANU, D.: *Călătorie în Moldova*. În vol.: *Călătorii*. București, Editura tineretului, 1955, p. 128—148. (Biblioteca școlară).
- CAMILAR, EUSEBIU: *Prin țara de sus*. București, E.S.P.L.A., 1952, 55 p.
- CANTEMIR, DIMITRIE: *Descrierea Moldovei*. Traducere de Pelre Pandrea, cu o prefață de C. I. Gulian. București, E.S.P.L.A., 1956, p. 33—87. [Partea geografică]. (Biblioteca pentru toți).

1) Bibliografia va fi completată de bibliotecari și cu alte lucrări, precum și cu poezii și articole din ziare și reviste despre frumusețile Patriei noastre.

- COȘOVEI, TRAIAN : **Impărații vinturilor**. București, Editura tineretului, 1954, 123 p. (Patria noastră).
- COȘOVEI, TRAIAN : **Uriășul preludiu**. București, Editura tineretului, 1955, 312 p. cu ilustr. (Patria noastră).
- COȘOVEI, TRAIAN : **Farmecul genezei**. București, Editura tineretului, 1956, 416 p. + 8 f. pl. (Colecția „Patria noastră“).
- CALINESCU, RAUL : **Călătorie prin Delta Dunării**. București, Editura agrosilvică de stat, 1954, 61 p. cu ilustr. (Colecția S.R.S.C., 94).
- DEMETRIUS, LUCIA : **Cetatea de pe Tirnave**. Ilustrații, reproduceri după tablouri de G. Löwendal. București, Editura tineretului, 1955, 95 p. + 4 f. ilustr. (Patria noastră).
- DRĂGUȘANU, ION CODRU : **Peregrinul transilvan**. Ediție îngrijită și prefațată de Romul Munteanu. București, E.S.P.L.A., 1956, 308 p. cu portr. (Clasicii români).
- GOLESCU, DINICU : **Insemnare a călătoriei mele Constantin Radovici din Golești făcută în anul 1824, 1825, 1826**. Ediție îngrijită de Panaitescu Perpessicius. București, E.S.P.L.A., 1952, 190 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți).
- HOGAȘ, CALISTRAT : **Pe drumuri de munte**. Cu un cuvânt înainte de Acad. Gala Galaction. București, E.S.P.L.A., 1952, 301 p. cu portr. + erata.
- MANIȚIU, OVIDIU și MAZILU, DUMITRU : **Spre culmile Carpaților**. București, Editura tineretului, 1955, 127 p. + 9 f. ilustr.
- ODOBESCU, A. : **Pseudokinegetikos**. Epistolă scrisă cu gând să fie precuvintare la cartea „Manualul vânătorului“. Ilustrații după M. Schmidt. Prefață [de] Sergiu Milorian. București, E.S.P.L.A., 1955, 166 p. cu ilustr. (Biblioteca școlarăului).
- : **Pe întinsul patriei noastre**. Culegere de reportaje literare. București, Editura tineretului, 1953, 439 p. cu ilustr.
- : **Pe meleagurile patriei noastre**. Bogății și frumuseți. Coperta colecției de Amilcar Constantinescu. București, Editura tineretului, 1956, 80 p. cu h. (În ajutorul celor ce studiază în cercurile U.T.M. Să ne cunoaștem patria, 3—4—5).
- RADOI, ATHENA : **Litoralul românesc al Mării Negre**. București, f. e., 1956, 55 p. cu fig. și h. (Colecția S.R.S.C., 193).
- RUSSO, ALECU : **Cântarea României**. Ediție îngrijită și prefațată de Sanda Radian. București, Editura tineretului, 1957, 191 p. (Biblioteca școlarăului).
- SADOVEANU, MIHAIL : **Oameni și locuri**. În vol. : **Opere**, [Vol.] 4, București, E.S.P.L.A., 1956, p. 107—271.
- SADOVEANU, MIHAIL : **Privești dobrogene**. În vol. : **Opere**, [Vol.] 6, București, E.S.P.L.A., 1956, p. 7—163.
- STOIA, N. : **Drumuri în Retezat**. București, Editura C.G.M., 1949, 62 p.
- ȘTEFAN, GH. : **Apele line sînt adinci**. București, Editura tineretului, 1957, 164 p. (Colecția Patria noastră).
- TUDORAN, MIRCEA : **Iarna drumețind prin munți**. Insemnări dintr-o excursie în circuit. București, Editura C.C.S., 1957, 44 p. cu ilustr.
- : **Turismul de iarnă**. București, Editura C.G.M., 1950, 95 p.
- URSU, SORANA : **La Baia Mare**. București, Editura tineretului, 1956, 84 p. (Patria noastră).
- VALMARU, N. : **Prin București**. Ilustrații de Nichi Popescu. București, Editura tineretului, 1954, 106 p. (Patria noastră).
- VICOL, DRAGOȘ : **La poalele Ceahlăului**. București, E.S.P.L.A., 1953, 31 p.
- VLAHUȚĂ, AL. : **România pitorească**. Ediția 2-a, cu o prefață de Virgiliu Ene. Portret de A. Murnu. București, Editura tineretului, 1956, 109 p. cu portr.
- XANTUS, IANOS : **Meleaguri minunate**. București, Editura tineretului, 1957, 168 p. cu ilustr. (Colecția Patria noastră).
- ZATTI, LUCIAN și DRAGU, PETRE : **Pe plaiurile pandurilor**. Desene : Eustațiu Grigorian și Ion Marinache. Craiova, f. e., 1957, 160 p. cu ilustr.

Biblioteca națională din CHILE

JUVENCIO VALLE

Biblioteca Națională din Chile este un organism al statului, respectiv al Ministerului Educației. Aceasta grupează diferite organisme apropiate, ca muzeele și arhivele, sub denumirea de Direcția Generală a Bibliotecilor, Arhivelor și Muzeelor. Activitatea bibliotecară se bazează pe un sistem de clasificare zecimală adaptat cerințelor mediului. Aranjarea geografică a materialului existent se împarte în trei mari secțiuni: chiliană, europeană și americană. În afară de acestea mai există o secțiune pentru copii între 7 și 12 ani, și una intermediară pentru cei între 12 și 18 ani, respectiv pentru copii mici și pentru cei din învățământul secundar. Alte secții sînt: control, clasificare și cataloage, lectură la domiciliu, vizitarea de tipografii și biblioteci și schimb internațional.

Secțiunea chiliană are misiunea de a păstra toate tipăriturile ieșite din tipografiile naționale. Legea depozitului legal obligă toate așezămintele grafice din țară să trimită bibliotecii cinci exemplare din fiecare titlu publicat. Pentru achiziționarea de publicații străine, biblioteca posedă fonduri speciale; în plus se aprovizionează și prin secția de schimb internațional. Secția vizitarea de tipografii și biblioteci are sarcina de a veghea la îndeplinirea legii depozitului legal; ea mai posedă fonduri proprii pentru cumpărarea de cărți naționale și străine cu care aprovizionează peste trei sute de biblioteci publice situate la nordul și la sudul țării și pe care le sprijină. Controlul acestor biblioteci mai mici se face pe baza unei statistici lunare, pe formulare tipărite, pe care Biblioteca Națională le împarte, în prealabil bibliotecarilor responsabili.

Este important să se menționeze că în cadrul tezaurului bibliografic pe care îl po-

sedă biblioteca, funcționează o secțiune de tipărituri americane „José Toribio Medina” care a aparținut pe timpuri eminentului bibliograf cu acest nume și pe care savantul erudit le-a lăsat prin legat, Bibliotecii Naționale. Nu s-ar putea face conștiincios istoria Americii fără a se consulta în amănunt imensa bogăție bibliografică pe care îl reprezintă acest izvor de informare istorică. Secțiunea posedă primele ediții de la apariția tiparului în coloniile americane. În plus, colecția de manuscrise și tot felul de documente istorice, îi conferă rolul unui centru documentar de o valoare incalculabilă.

Biblioteca Națională din Chile s-a înființat în preajma întemeierii Republicii noastre, puțin timp după ce s-a consolidat independența națională, la 19 august 1813. Primele tipărituri din vremea aceea corespund colecțiilor pe care le păstrau în minăstirile lor înzestriți din timpul colonizării și bibliotecile particulare ale unor studioși din acea epocă. Astăzi, secțiunea numără circa 800.000 de volume și prin varietatea extraordinară a unora din exemplarele repertoriului său, este una din cele mai de valoare din America. Din anul 1925 ea ocupă un frumos edificiu special construit pe Alameda Bernardo O'Higgins, principala arteră din Santiago de Chile.

În prezent Biblioteca Națională reprezintă unul din centrele cu cea mai mare activitate culturală din țară. În ea vin zilnic cercetători de toate felurile: istorici, oameni de știință, artiști, studenți de toate vârstele, străini în căutare de exemplare unice, etc. Culoarele și scările bibliotecii sînt vesnic animate de o mulțime de cititori care se îndreaptă spre intrarea sălilor de lectură.

Corpul bibliotecarilor și personalul administrativ, în cadrul mijloacelor reduse de care dispun, își dau osteneala zilnic să servească în cea mai bună formă posibilă interesele cititorilor.

Articol scris special pentru revista noastră de Juvencio Valle, cunoscut poet chilian, secretarul Bibliotecii Naționale din Santiago de Chile

Biblioteca a folosit de-a lungul unor lungi perioade din istoria ei un *Buletin bibliografic* care oglindea mersul bibliotecii și acțiunile cele mai importante în legătură cu munca cu cartea. În această publicație se indicau noile tipărituri intrate în bibliotecă și se publicau, de asemenea, mici note informative asupra cărților și autorilor. Azi, din lipsă de resurse, această folositoare publicație a încetat să apară. Se editează în schimb *Anuarul presei chiliene și al publicațiilor periodice* în care se prezintă toate ziarele și revistele care se publică în țară.

În același fel, dar cu un organism independent, condus de bibliotecă se publică *Colecția scriitorilor chilieni* în care intră operele clasice ale literaturii naționale.

Secțiile cele mai căutate ale bibliotecii sînt cea europeană, secția chiliană și cea pentru copii, cu o medie de 400 cititori zilnic, ceea ce — adunat cu publicul celorlalte secțiuni — dă o cifră care fluctuează în jurul a 2.000 de cititori.

Cititorul este adevăratul stăpîn al bibliotecii. El are la dispoziție caiete de sugestii în care fiecare își scrie dorințele sau plingerile. De cîțiva ani Universitatea din Chile, în colaborare cu Biblioteca Națională a deschis o școală de bibliotecari. De atunci cei ce doresc să fie angajați în munca acestei biblioteci trebuie să aibă titlul corespunzător.

Director al Bibliotecii Naționale este scriitorul Eduardo Barrios, titular al Premiului național de literatură și unul dintre cei mai buni romancieri din țară. Secretar general și șeful personalului este distinsul avocat Ernesto Galliano și secretară a secției administrative a direcției generale este doamna Maria Silva Protales.

Pentru apărarea intereselor comune, personalul muzeelor, arhivelor și bibliotecilor s-a organizat într-o asociație condusă de doamna Eugenia Vergara. Asociația este locul unde se fac ascultate revendicările membrilor săi și unde se organizează conferințe și manifestări culturale.

Vizitînd în București Biblioteca Academiei R.P.R. și la Cluj Biblioteca Centrală Universitară, am constatat cu mare plăcere buna stare în care se găsesc, frumusețea sălilor de lectură și minunata distribuție a materialului. Mă mîndresc gîndindu-mă că și Biblioteca Națională din Chile, deși dispune de mijloace reduse, se străduiește să îndeplinească cu abnegație nobila și înalta misiune care i-a fost încredințată.

Biblioteca Centrală a Academiei de Științe din R. P. Ungară desfășoară o vie activitate pentru ajutarea bibliotecilor Institutelor Academiei. Acest ajutor este acordat sistematic, în special, în direcția îmbogățirii fondurilor (achiziții de cărți și reviste străine, distribuirea dubletelor și a exemplarelor destinate pentru schimb sau depozit legal), înzestrarea cu microfilme, coordonarea activității de schimb

Biblioteca Academiei de Științe a R. P. Ungară întreține și un viu schimb de publicații cu țările străine. În prezent, pe baza unor acorduri bilaterale, ea procedează la schimb de publicații cu 1259 instituții științifice, din 75 de țări ale celor cinci continente.

De curînd a apărut nr. 1 al revistei „Indo-Iranian Journal”. Revista, condusă de un comitet de redacție internațional, publică articole asupra limbii, istoriei, religiei și filozofiei popoarelor Indiei și vechiului Iran.

Sub egida Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut o nouă revistă intitulată *Curierul Istoriei Culturii Mondiale* care publică studii ale savanților sovietici și străini asupra istoriei științei, tehnicii și culturii.

Sub titlul *Books for All* (Cărți pentru toți) U.N.E.S.C.O. a scos anul trecut o broșură despre comerțul internațional de cărți. Autorul broșurii este R. E. Barker.

Cîteva noțiuni despre clasificarea Colon

VIRGIL CINDEA

Un sistem nou de clasificare, aplicat în bibliotecile indiene și în unele biblioteci din țările asiatice, dar studiat cu interes de specialiștii în biblioteconomie din celelalte continente, și-a făcut loc în lumea bibliotecarilor și a cărților în ultimii ani. El este cunoscut sub numele de *clasificarea Colon* sau *sistemul lui Ranganathan*, după numele binecunoscutului bibliolog indian Shiyali Ramarita Ranganathan, profesor la Universitatea din Delhi, care a consacrat eforturi îndelungate introducerii și perfecționării continuă a noului sistem.

În ce constă clasificarea Colon? Care sînt elementele noi pe care le aduce, spre deosebire de sistemele de clasificare existente? Articolul de față reprezintă numai o prezentare sumară a sistemului lui Ranganathan, pentru bibliotecarii de la noi¹⁾. Studiul atent al sistemului, înțelegerea completă a avantajelor pe care le prezintă, avizul asupra șanselor de a fi adaptat la condițiile unei biblioteci europene, cer, însă, cunoașterea, mai întîi, a lucrărilor în care specialistul indian își prezintă sistemul și vederile sale despre clasificare (*Filosofia clasificării de bibliotecă; Clasificare și comunicare: Prolegomena la clasificarea de bibliotecă; Clasificarea de bibliotecă; Elementele clasificării de bibliotecă*, toate în limba engleză) și, mai ales cunoașterea modului în care s-a făcut aplicarea experimentală a sistemului Colon și întrebuintarea lui.

Știința bibliotecilor, scria Ranganathan pe frontispiciul manualului său de clasificare Colon, are cinci legi: 1. Cărțile sînt pentru folosire. 2. Cărțile sînt pentru toți; sau: Fiecare cititor cu cartea lui. 3. Fiecare carte cu cititorul ei. 4. Economisește timpul cititorului. 5. Biblioteca este un organism în creștere.

Călușuți, în bună măsură, de aceste principii, bibliotecarii indieni au constatat, în anii de organizare modernă a fondurilor și cataloagelor că sistemela de clasificare cele mai răspîndite (zecimal universal, și al Bibliotecii Congresului, așa numitele clasificări enumerative), au limite și dezavantaje care, în stadiul actual al evoluției biblioteconomiei, pot fi evitate.

1) Nu am avut la îndemînă lucrarea lui K. M. Sivaraman, *Colon system and its working* (Sistemul Colon și întrebuintarea lui). Articolul de față se bazează numai pe lucrările lui S. R. Ranganathan, *Colon Classification*, vol. I, partea 1-3, ed. 5-a, Madras, London, 1957 și *Philosophy of library Classification* (Filosofia clasificării de bibliotecă) Copenhagen, 1951 și lucrarea lui B. I. Palmer și A. J. Wells, *The fundamentals of library classification* (Fundamentele clasificării de bibliotecă), London, 1951.

Scopul acestor clasificări este de a fixa indici de clasificare (*Class Numbers*) pentru cît mai multe subiecte; ele constau, în general, din tabele conținînd asemenea indici, pentru care clasificarea zecimală universală, folosită și la noi, reprezintă exemplul cel mai cunoscut.

Spre deosebire de aceste sisteme de clasificare, sistemul Colon este o clasificare analitico-sintetică. Indicii de clasificare în sistemul lui Ranganathan, nu corespund numai anumitor subiecte. Ei pot fi comparați, după chiar exemplul lui Ranganathan, cu un joc mecano, pentru copii, în care, cu aceleași piese, poți construi un număr indefinit de obiecte, după felul în care le combini. Tot așa, combinînd diferitele numere ale sistemului Colon după anumite reguli, se pot obține numere de clasificare pentru toate subiectele posibile. Tocmai această funcție o are semnul topografic: (dar și alte semne de relație), căruia în englezește i se zice *colon* (două puncte). Semnele de relație au în sistem rolul șuruburilor și piulițelor într-un joc mecano. De la semnul *colon* vine numele sistemului: *clasificarea Colon*.

Sarcina clasificatorului în acest sistem este, deci, aceea a combinării numerelor după reguli și formule standard. Tabelele sistemului Colon constă din aceste formule care prezintă, spun clasificatorii indieni, avantaje mnemotehnice atît de mari, încît clasificatorul cît de cît obișnuit cu ele, este dispensat curînd de necesitatea de a mai cerceta tabelele pentru compunerea unui număr de clasificare. Cunoștințele noastre despre avantajele sistemului sînt, pînă la o experimentare a lui, strict teoretice. Reproducem mai jos numai afirmațiile celor care l-au studiat și folosit. După avizul lor sistemul se dovedește foarte expeditiv: clasificarea unei cărți s-ar face extrem de repede. El ar fi, totodată, mai elastic și mai ospitalier decît oricare altul. Notajia folosită este bazată pe o fracționare zecimală completă, iar lungimea ei depinde de gradul de adîncire intenționat de clasificator, în raport cu categoriile de cititori pentru care este întocmit catalogul sistematic.

Înțelegerea sistemului Colon presupune mai întîi familiarizarea cu cîteva noțiuni de bază pe care le folosește și anume:

1. Signatura (*Call Number*) sau cola cărții care îi fixează poziția, în rafturile bibliotecii, în raport cu celelalte cărți. Este vorba, deci, de un fel de cutterizare a volumelor, care nu au o așezare fixă în rafturi, ci și-o modifică în funcție de creșterea fondurilor.

Aceasta corespunde legii a cincea (Biblioteca este un organism în creștere) și are ca scop gruparea tuturor cărților cu același subiect, pentru a fi ușor de găsit și de cititori, al căror timp trebuie economisit.

2. Indicele de clasificare (*Class Number*), definit drept traducerea numelui subiectului specific al unei cărți în limbajul artificial al sistemului Colon. El constă din combinarea, corespunzătoare tabelelor, a unora dintre următoarele simboluri: cele 10 cifre arabe; cele 26 litere capitale ale alfabetului latin; cele 24 litere mici ale alfabetului latin, din care au fost omise literele *i* și *o*; câteva litere grecești; semnele de punctuație, paranteze rotunde și săgeți.

3. Indicele cărții format din „cifre” (Digit, care pot fi însă și litere) este simbolul care fixează poziția lucrării în relație cu celelalte cărți care fac parte din aceeași clasă finală. Clasa finală este „aceea cu cea mai mică extensiune admisă de schema de clasificare în care poate fi plasată”. Indicele cărții individualizează lucrarea între celelalte lucrări, având același indice de clasificare și conține simboluri care scot în evidență particularitățile ei: cele 24 litere latine capitale (omțind pe *I* și *O*), cele 24 litere romane mici (omțind pe *i* și *o*), și cele 10 cifre arabe. Cu aceste simboluri se obțin așa numitele aspecte, sau „fațete” (Facets) ale cărții, asupra cărora vom reveni.

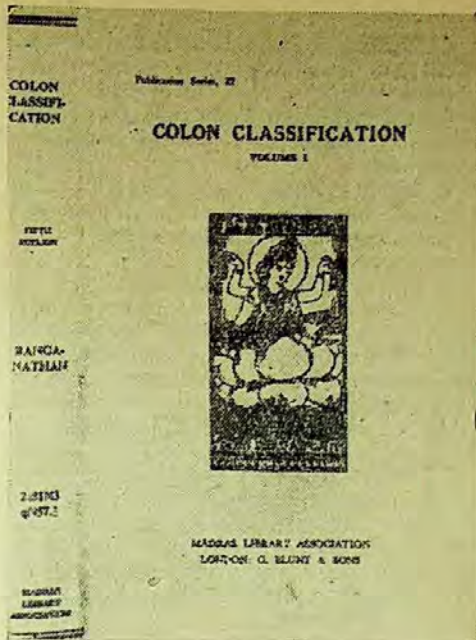
4. Indicele de limbă, dat de tabela 5 (de limbi) a sistemului, este construit în funcție de „limba favorită” adică aceea în care sînt scrise majoritatea cărților din biblioteca respectivă. Ordinea de popularitate a limbilor poate varia de la o bibliotecă la alta, cea dintîi fiind limba cea mai populară.

5. Indicele de formă exprimă forma de expunere a cărții (el nu este necesar cînd cartea este scrisă în proză).

6. Indicele anului arată perioada la care se referă subiectul lucrării. Este caracteristic pentru concepția sistemului Colon, faptul că tabla diviziunilor cronologice include simboluri pînă la al patrulea mileniu al erei noastre. Această tablă poate fi însă adaptată fondurilor fiecărei biblioteci: dacă lucrările pe care le cuprinde sînt recente se poate folosi o tabelă cronologică specială, începînd cu anul 1880.

7. Cu simbolurile de mai sus, combinate potrivit regulilor, se poate totuși înfîptă ca mai multe lucrări să aibă același număr de carte. În acest caz, numerele vor fi diferențiate, adăugînd după ultimul simbol (indicele de an) cifrele 1 (pentru a doua lucrare), 2 (pentru a treia) etc., ordonînd lucrările în ordinea apariției, a achiziției sau după o altă ordine arbitrară.

8. Numărul volumului este folosit (în cifre arabe precedate de punct) în cazul



volumelor unei lucrări cu aceeași clasificare (număr de carte).

9. În mod similar se procedează cu „numărul suplimentului” unei cărți.

10. În cazul cînd biblioteca posedă o lucrare în mai multe exemplare, se adaugă la sfîrșitul indicelui cărții numărul exemplarului (*Copy Number*) precedat de punct și virgulă.

11. În sfîrșit, dacă despre o carte obișnuită (cele clasice au alt tratament) s-au scris alte lucrări (critice, replici, polemici etc.), ele vor primi același indice de carte cu aceea la care se referă (numită un *Pseudo-Classic*) urmat de litera *g* și de numărul de ordine al apariției, sau achiziției etc. Acesta este un „indice de lucrare critică” (*Criticism Number*).

12. Cu indicii de mai sus, cărțile nu pot fi, totuși, așezate într-o singură serie. Broșurile, extrasele, volumele de format neobișnuit (prea mari sau prea mici), lucrările din bibliotecile de referință etc. vor forma atunci colecții separate, marcate printr-un indice de colecție, stabilit de fiecare bibliotecă după necesitățile locale. (ex: pentru cărțile uzuale a sălii de lectură, se poate folosi indicele *S L* = Sala de lectură).

Indicele de clasificare, indicele cărții (cu fațetele respective) și indicele de colecție, formează signatura de care amintim la pt. 1 de mai sus.

Pentru a clasifica o lucrare după sistemul Colon, trebuie să stabilim, mai întîi, din ce clasă face parte. În total, Tabla I, cu-

prinde 28 de clase principale: z (Generalia), 1 (Universul cunoștințelor), 2 (Biblioteconomie), 3 (Bibliologie), 4 (Ziaristică), A (Știință) etc., în care, în ordinea arătată, se alternează litere latine mici, cifre arabe, majuscule latine, litere grecești și chiar una sanscrită.

Trebuie să notăm apoi, „aspectul cărții” („fațeta” amintită mai sus), care exprimă, de fapt, particularitățile subiectului tratat în lucrarea respectivă. Așa, de pildă, în indicele de clasificarea zecimală, 616—006.4—053.2—08 (Tratatul cancerului la copii), 616 reprezintă indicele Patologie din clasa 6 (medicină), 006.4 reprezintă boala respectivă (cancerul), —053.2 cel al vârstei bolnavului, iar —08 punctul de vedere terapeutic din care este tratat subiectul.

Aceste aspecte sau caracteristici se numesc în clasificarea Colon „fațete”. Fiecare clasă principală presupune câteva fațete ale lucrărilor care se încadrează în ea. De pildă clasa O (Literatură) presupune fațetele: limbă, formă, autor, caracteristicile operei, care sînt suficiente pentru definirea și clasificarea unei opere literare.

De noțiunea „fațetă” este legată aceea a *categorylor* fundamentale. Orice aspect (fațetă) al unui subiect este considerat în clasificarea Colon, ca o manifestare a uneia din cele cinci categorii fundamentale: timp, spațiu, energie, materie și personalitate.

În clasificarea unei cărți, indicii diferitelor aspecte sînt conectați prin semne diferite: timpul și spațiul prin punct, energia prin două puncte, materia prin punct și virgulă, iar personalitatea prin virgulă. Fiecare domeniu are o formulă diferită de combinare a fațetelor, care este dată de tabla domeniului respectiv (așa numita *Facets Formula*).

La rîndul lor fațetele se subdivid în așa numitele „isolates”, particulare fiecărei fațete din fiecare clasă. Iată o aplicare a combinațiilor între indicii clasei și diferitele aspecte (fațete) ale unei lucrări din clasa respectivă. O carte despre tratamentul unei boli, va fi notată L:4:6, indice în care s-au combinat simbolurile L (medicină), 4 (boală) și 6 (tratament). O carte despre tratamentul bolilor de ochi va fi notată L185:4:6, indice la care s-a adăugat, după indicii clasei, subdiviziunile ei 185 (ochiu).

Indicele aspectelor, subdiviziunilor claselor și ordinea combinațiilor între ele variază de la un domeniu la altul și nu este cazul să expunem mai pe larg folosirea lor. Adăugăm numai că ordinea aspectelor unei lucrări este lăsată la aprecierea clasificatorului care va aprecia utilitatea — pentru cititor — a ordinei aleasă de el.

Subdiviziunile fațetelor (*isolates*) pot fi, însă, și comune mai multor clase. În această categorie intră *a* (bibliografie), *m* (periodic), *v* (istoric), *w* (biografic) etc.

Pentru clasificarea unei lucrări se folosesc tabelele anexate manualului de clasificare al lui Ranganathan. Ele dau simbolurile claselor principale (cap. I), ale subdiviziunilor comune (*Common Isolates*) (cap. II), ale diviziunilor cronologice (III), geografice (IV), de limbă (V), apoi subdiviziunile fiecărei clase principale. Cu ajutorul lor putem clasifica, de pildă, o lucrare despre istoria bibliografiei lingvistice, în România, pînă în 1950, al cărei indice va fi P a v 5921—N 5 în care s-au combinat indicii P (lingvistică) fațetele *a* (bibliografie) și *v* (istorie), cu diviziunea geografică 5921 (România), cea istorică N (perioada 1900—1999) și subdiviziunile ei 5 (deceniul al cincilea al unui secol).

Printre inovațiile remarcabile ale sistemului lui Ranganathan, menționăm una în ce privește notația, inovație care dă o mai mare ospitalitate clasificării Colon.

Subdiviziunile noțiunilor în cadrul unei clase principale se face după un sistem zecimal special, adaptat ulterior, în 1948, și de Federația Internațională de Documentare, pentru a fi aplicat în dezvoltarea clasificării zecimale, anume acela al *octavizării*. Se știe că împărțirea domeniului cunoștințelor în 10 clase principale reprezintă de fapt o limitare a sistemului zecimal: clasele principale sînt mai numeroase decît șirul celor 10 unități, de aceea a și fost necesar ca pentru istorie, geografie și biografii, egale în grad cu lingvistica, filosofia etc. să se adopte subdiviziuni ale lui 9, ceea ce este un prilej de confuzie, pentru că lasă impresia că 91 (geografia) și 92 (biografii) au și subdiviziuni ale lui 9 (istorie). Pentru rezolvarea „lipsei de ospitalitate” a sistemului de clasificare zecimală, Ranganathan a recurs la alt procedeu: clasele principale sînt notate prin litere. Subclasele sînt notate prin cifre de la 1—8. Cifra 9 nu primește nici o semnificație proprie, ci face doar trecerea către subdiviziunile următoare care se notează de la 91 la 98. Numărul 99 rămîne de asemenea neocupat pentru a se nota subdiviziunile în continuare prin 991—998 și așa mai departe. Seria subdiviziunilor unei clase, va fi, deci, 1, 2, 3, ..., 8, 91, 92, 93, ..., 97, 98, 991, 992, 997, 998, 9991, 9992, etc., la infinit. Cifra 9 care servește doar ca trecere spre alte subdiviziuni de grad egal cu cele precedente se numește cifra de octavizare.

Cele expuse mai sus reprezintă numai cîteva din noțiunile necesare cunoașterii sistemului Colon. Manualul lui Ranganathan, clar, dar necesitînd, totuși o lectură extrem de atentă pentru cititorul neobișnuit cu gîndirea indiană, reprezintă nu numai breviarul unui clasificator după sistemul Colon, ci și o excelentă introducere în tehnica lui.

MECANIZAREA MUNCII *de* BIBLIOTECA

ION CLOPOTEL
Director al Bibliotecii Centrale
Universitare din București

— *Reflecții pe marginea complexului de probleme ridicate la consfătuirea bibliotecară de la Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii.*

Consfătuirea convocată în zilele de 26—28 iulie de Direcția bibliotecilor din Ministerul nostru cu directorii și cu șefii serviciilor bibliografice de la bibliotecile centrale universitare și ale institutelor de învățămînt superior din țară, a fost fecundă în rezultate. S-ar putea afirma fără exagerare, că această consfătuire a marcat o colitură serioasă în activitatea bibliotecilor. Pentru înția oară au fost trecute în revistă și aprofundate cu amănunțime, problemele tehnice și științifice care frământă contemporaneitatea pentru a se răspunde sarcinilor înmulțite ale ceasului de lață. S-au deschis astfel perspective pe care nu le-au avut pînă acum bibliotecarii de la noi.

Inovațiile în domeniul automatizării mijloacelor de documentare și informație științifică, de întreținere civilizată a fondurilor sporesc continuu și devin un sprijin incomparabil, înzecit și însutit față de trecut. Cu-prinderea vastității materialelor și instrumen-telor de lucru a făcut necesară consfătuirea care ne-a pus la curent cu realizările din toată lumea în compartimentul bibliotecar. De altfel consfătuirea a fost mai mult o prefațare a unor conferințe apropiate, mai largite, pînă la proporțiile unui congres național al cărții. Ea este o bază de plecare, o identificare a unor probleme de resort, un îndemn de a scruta toate aspectele și de a îmbrățișa cu seriozitate înensul cîmp ce se deslășoară înaintea noastră. Și mai presus de toate, o atare minuțioasă cercetare ne pune în gardă contra mentalității formale, contra rutinii, contra obiceiului de a lăsa să se scurgă monoton o zi ca și alta, fără a desprinde elementul nou și a-l descătușa de cel vechi. Cu alte cuvinte, astfel de întruniri ne ageresc ochiul critic și ne învață să gîndim, să activăm în mod realist, să ne însușim o metodă științifică de a privi de aci înainte ocupațiunile noastre de administrare și tratare, în condiții optime, a tezaurului încredințat.

Trebuie să ținem seama de cîțiva factori decisivi în noile amplificări de răspunderi

bibliotecare. Creșterile impetuoase în dome-niul cercetărilor științifice, ca o urmare a înmulțirii considerabile a institutelor de în-vățămînt superior resfirate în mai multe orașe, în legătură cu dezvoltarea istorico-geografică a regiunilor patriei, implică do-tarea mai justă cu publicațiuni și materiale ca și cu instrumentele unei informări științifice prompte și satisfăcătoare. Alt factor ho-tărîtor, este excepționala producție editorială și utilizarea superioară a institutelor poli-grafice în frunte cu „Casa Științei”, care tipăresc milioane de cărți anual și asigură tiraje fără precedent. Inregistrarea tipăritu-rilor în biblioteci și accesul rapid al citi-torilor la ele, constituie o continuă și li-rească preocupare bibliotecară. S-a exprimat chiar părerea de a se acorda bibliotecilor precădere în aprovizionarea cu noulăți științifice. Asupra repartizării sarcinilor științifice sînt în vigoare indicațiile unei hotărîri speciale a Consiliului de Miniștri. De ase-menea, fenomenul foarte îmbucurător al frecvenței remarcabile de cititori, mărită de la an la an, implică avertizarea asupra unor potriviri corespunzătoare din partea apar-aturii de bună servire a lor. Toate acestea și multe altele, determină conducerile de bi-blioteci să dea atenție serioasă cadre-lor bibliotecare prin cursuri speciale de biblioteconomie pe centre universitare, orga-nizarea de cercuri științifice, precum și întemeierea unei secții de bibliotecari fără frecvență, pe lingă facultatea de filologie.

Participanții la consfătuire au dezbătut chestiunea profilării fondurilor la bibliotecile științifice, a completărilor după criterii juste, ținînd seama de necesitățile de deservire a cercetătorilor, a cadrelor didactice și studen-ților. În ce privește activarea procesului de învățămînt superior, aceasta este în funcție de rapiditatea circulației cărții pe piața in-ternațională, de schimburile și împrumuturile interbibliotecare în țară și străinătate, de ni-velul creditelor afectate pentru procurarea cărții străine.



Cititorii consultind materiale microfilmate la Biblioteca Centrală Universitară din București

S-au semnalat lacune și greutăți existente. Nu cunoaștem propriile noastre fonduri din țară, nu avem colecții ale surselor de informație, se irosesc forțele din cauza paralelismelor. Prin votarea a trei moțiuni speciale consfătuirea s-a pronunțat pentru împlinirea lacunelor și coordonarea lucrărilor, pentru întocmirea cataloagelor cumulative ale surselor bibliografice, ale enciclopediilor și dicționarelor, ale cărților și periodicelor străine, ale tezelor de aspirantură și proiectelor lucrărilor de examen de stat. Preciziunile moțiunilor sînt rezultatele unui examen critic din partea comisiilor de specialitate care au consemnat tot ceea ce este necesar să se elaboreze și să se înlăuiască pe cînd în aparatul modern al bibliotecilor științifice.

Pentru uniformizarea sistemelor tehnice, centralizarea și omogenizarea planurilor, sesizarea și înlăturarea paralelismelor și pentru prevederea imprimării studiilor și cercetărilor, va trebui instituită o comisie de avizare a bibliotecilor științifice și rețelelor de biblioteci interesate. Ea va lucra de acord cu comisia științifică consultativă din Minister.

Mai sînt alte numeroase aspecte de ordin organizatoric asupra cărora nu putem insista din lipsă de spațiu. Simpla lor inventariere nu e îndestulătoare.

O problemă centrală a discuțiilor purtate, și asupra căreia s-a stăruit, este mecanizarea unor operații tehnice interioare, îndeosebi de ordin bibliografic, de documentare și informare științifică. Discuțiunile de la Minister au ținut seama de numeroasele îmbunătățiri tehnice realizate în centrele mondiale bibliotecare. Avem multe de învățat din tehnica difuzării cunoștințelor pentru care pledează de pildă Herbert Coblans în *Bulletin de L'UNESCO à l'intention des bibliothèques*.

Pentru cunoașterea surselor de informație științifică se utilizează procedee heliografice care multiplică un număr enorm de fișe. În ajutorul muncii de bibliotecă se nascocesc mașini electronice, fotoelectrice și magnetice. Automatizarea documentării prin fișe defășabile și transmisibile la mari distanțe chiar înainte de a apărea materialele în reviste, în scopul de a ține la curent pe savanți cu cele mai noi teorii și descoperiri, va lua un avînt universal. Federații internaționale vor colabora cu U.N.E.S.C.O. prin intermediul comitetelor consultative internaționale pentru documentare în materie de bibliografie, pentru schimburi mai frecvente, îndeosebi în promovarea mai accentuată a disciplinelor din domeniul biochimiei, geologiei, fizicii, matematicilor, — experți din toate țările fiind invitați în timp util.

Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii a și luat inițiativa fericită a dotării principalelor biblioteci științifice cu microfilme, cu aparate de citit, șapirograf, ornic și alte aparate de multiplicare — ca un modest început de tehnicizare a muncii bibliotecare. Dotările cu fonduri străine și utilaj tehnic se vor face treptat, în limita creditelor.

Despre organizarea model a vastului aparat compartimental al bibliotecilor s-a scris mult și cu deosebită competență. Avem la îndemînă o literatură apreciabilă a tehnicii bibliotecare, care poartă atributele unei veritabile ramuri științifice. În cadrul ei s-a născut chiar o știință bine definită: bibliografia. Despre scriitori și savanți, despre probleme importante, despre cărți și publicații rare se întocmesc fișe, monografiile și repertoriile care promovează cercetarea științifică în cercuri de intelectuali și cercetători tot mai largite.

Istoria și dezvoltarea bibliotecilor, necesitatea circulației cărții în toată lumea, perfecționarea muncii bibliografice, activarea schimburilor și împrumuturilor interbibliotecare pe plan național și internațional, formarea științifică, dotarea cu utilaj tehnic, cu microfilme și microfise, rapiditatea completării fondurilor pe baza profilării adecvate a disciplinelor mai importante, întocmirea cataloagelor cumulative și repertoriilor de cărți și reviste din țară și străinătate, selectarea fondurilor inutile, pregătirea științifică a personalului bibliotecar, igiena și conservarea cărții, mecanizarea și omogenizarea lucrărilor, iar ca o colme: automatizarea difuzării cunoștințelor în întreg universul, în scopul răspîndirii științei și culturii pentru a promova progresul uman mai rapid

și mai întins în sfere populare adînci... iată unele probleme de bază ale științei și deci ale muncii noastre în slujba ei.

Țările socialiste se pot prevala de rolul de protagoniste în popularizarea și aplicarea științelor în favoarea ridicării nivelului material și cultural al maselor.

Cîte nu avem de spus din propria noastră experiență zilnică! Ne bucură interesul, curiozitatea și pasiunea oamenilor de știință, ale intelectualilor, studenților și muncitorilor de a cunoaște ultimele noutăți; ei ne dau zor să le punem la îndemînă cărțile recenzate cu anticipație în ziare și reviste. O caracteristică a Bibliotecii Centrale Universitare din București, este că ea nu imobilizează comparativ decît un prea mic stoc din depozite, ci pune în circulație în mod masiv fondurile cele mai „vii”, mai mobile, mai consultate din toate ramurile de știință, literatură și cultură; ea întrunește deopotrivă caracterul universal-enciclopedic ca și pe cel de specialitate. De aceea, noi sîntem ansamblul de biblioteci vizitate de cel mai mare număr de cititori din țară. Un milion de cititori cu trei milioane de cărți cerute în medie anuală — e un record, o cifră elocventă. Dar tocmai de aceea, simțim cum pe umerii noștri apasă sarcini excepționale — dar sînt sarcini plăcute, ușor suportabile.

Două obiective apropiate vrem să le atingem cît mai repede: 1) să dispunem de un mic fond care să facă posibilă tipărirea unor lucrări urgente chiar în relație cu dezideratele constătuirii; apoi 2) am pus bazele unui laborator pentru restaurarea, igiena și deinfecțarea depozitelor expuse bacteriilor vegetale și microorganismelor; îngrijirea civilizată a cărții și bătălia pentru longevitatea ei sînt imperative peste care nu se mai poate trece.

Bibliotecii centrale de stat create nu de mult, îi revine meritul facilitării legăturilor, importurilor și schimburilor cu străinătatea, al inițiativelor de coordonare, al considerării și teoretizării ansamblului tuturor problemelor bibliotecare de la înălțimea cuvenită, ținînd în mînă un echilibru rodnic.

Ne-am despărțit din consfătuire cu sentimentul pozitiv, că tratarea problemelor de la nivelul ultimelor discuțiuni ne este un sprijin real în realizările viitoare. Hotărît lucru: s-au pus jaloanele unor orizonturi spre care ne îndreptăm cu mai multă certitudine și încredere.

Biblioteca municipală din Viena a fost vizitată în anul 1955 de 22.798 cititori. care au consultat 53.669 volume. La sfîrșitul anului 1955 biblioteca dispunea de 136.942 tipărituri, 128.450 manuscrise, 10.296 manuscrise muzicale și 39.160 note muzicale tipărite. O achiziție foarte prețioasă o constituie culegerea de materiale de teatru a lui Fritz Bruckner. Această colecție — cea mai mare colecție particulară — conține pe lîngă scrisori ale unor marcante personalități literare, cea mai bogată colecție cuprinzînd istoria teatrului vienez între 1750 — 1850. Dintre achizițiile muzicale amintim moștenirea celebrului violonist Joseph Mayse-der; de asemenea prețioase ediții princeps din operele lui Haydn, Mozart, Beethoven, Brahms, Strauss și Lanner.

Operele alese ale lui Ovidiu, cu 30 gravuri de Picasso, au fost vîndute prin licitație la Paris cu 1.900.000 franci.

Biblioteca de studiu din Salzburg posedă două fragmente de manuscrise carlovingiene, care provin din Cartea a 6-a a Exameronului Sfintului Ambrosius

Tinărul muzicolog american H. C. Robins Landon a făcut de curînd o descoperire senzațională. Lu-crînd la Arhivele Mînăstirii din Gotlweig a dat peste o lucrare necunoscută a lui Joseph Haydn *Missa Rorate coeli desuper* care era dată ca dispărută de aproape 200 ani. Prima reaudiție a acestei lucrări a avut loc la Gotlweig în luna iunie a. c.

In atenția Bibliotecarilor

Indrumar bibliologic. [I.] [București] f. e., 1957, 65 p. lito. (Asociația bibliotecarilor din R. P. Română).

Alcătuit de Cabinetul bibliologic al Bibliotecii centrale de stat, volumul de față constituie începutul unei inițiative valoroase a Asociației bibliotecarilor din R.P.R. menită să contribuie la informarea bibliotecarilor asupra materialelor de specialitate străine sosite în țara noastră. Impărțit pe rubrici: *Cartea și tiparul. Istoria scrisului, a tiparului și a cărții. Biblioteca, Bibliografie, Documentare*, volumul semnalează lucrări și articole mai importante apărute în diferite reviste de specialitate din străinătate, unele din ele însoțite de adnotări, și la sfârșit, lista traducerilor aflate la Biblioteca centrală de stat. Bibliotecarii își pot procura articolele care îi interesează, anunțând în acest scop Cabinetul bibliografic al B.C.S., care va trimite microfilmul materialului sau o traducere integrală.

Materiale de specialitate de peste hotare

M. V. МАШКОВА и М. В. СОКУРОВА: Общие библиографии русских периодических изданий 1703-1754 и материалы по статистике русской периодической печати. Аннотированный указатель [Bibliografia generală a publicațiilor periodice ruse 1703-1754 și materiale cu privire la statistica presei periodice ruse. Listă adnotată.] Ленинград, 1957, 140 p. (Государственного ордена Трудового Красного Знамени Публичная Библиотека имени М. Е. Салтыкова-Щедрина)

Lucrarea, întocmită în cadrul Bibliotecii Publice de Stat „M. E. Saltikov-Scedrin” din Leningrad, înmănunchează bibliografia materialelor publicate, referitoare la publicațiile periodice ruse între anii 1703—1954.

După articolul introductiv al lui P. N. Berkov care prezintă lucrările bibliografice consacrate periodidelor ruse și nota autorilor semnată de M. V. Maskova, urmează înșiruirea surselor de documentare (studii, indicatoare bibliografice, bibliografii din diferite periodice, cataloage, etc.) din trecut și actuale, însoțite de adnotări.

Lucrarea se încheie cu indicatorul bibliografic al publicațiilor periodice, lista materialelor statistice, indicatorul literaturii folosite și cel al numelor de persoane.

Festschrift anlässlich des 50-jährigen Bestehens der Freien öffentlichen Bibliothek Dresden — Plauen. 1906—1956.

[Publicație festivă cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la înființarea bibliotecii publice din Dresden-Plauen]. Gora, 1956, 68 p. [Publicație editată de Institutul central pentru biblioteci în colaborare cu biblioteca publică din Dresda].

Înființată în 1906, prin străduința cunoscutului bibliotecar german Walter Hofmann, Biblioteca publică din Dresden-Plauen a constituit un punct de plecare pentru organizarea și dezvoltarea unei întregi categorii de biblioteci similare.

Prezentul volum are un caracter festiv și este închinat sărbătoririi a 50 de ani de activitate a acestei biblioteci; el conține, — în afara introducerilor făcute de Gotthard Rückl, directorul Institutului Central pentru biblioteci din Germania și Helmut Hahnwald conducătorul bibliotecii raionale din Dresda, — trei articole. Primul semnat de Peter Günnel, cuprinde un scurt istoric al bibliotecilor populare din Germania și influența lui Walter Hofmann asupra acestor biblioteci. În cel de-al doilea articol, W. Hofmann vorbește despre organizarea împrumutului în biblioteca modernă germană, iar ultimul, semnat de Rudolf Bohme, este închinat muncii bibliotecii publice din Dresda.

Lucrarea se încheie cu bibliografia lucrărilor lui Walter Hofmann și a Elisei Hofmann-Bosse, conducătoarea școlii de bibliotecari din Leipzig și tovarăsa de viață a lui Walter Hofmann. Bibliografia cuprinde toate lucrările alcătuite de Walter Hofmann și soția sa în domeniul muncii de bibliotecă, între anii 1906—1953.

ROBERT HUNGER: *Katalog der griechischen Handschriften der Osterreichischen Nationalbibliothek. Supplementum graecum.* [Catalogul manuscriselor grecești ale Bibliotecii Naționale Austriace, Suplimentul grec.] Wien, Verlag Notring der wissenschaftlichen Verbänden Osterreichs, 1957, 164 (Biblos Schriften, Band 15).

Catalogul manuscriselor grecești ale Bibliotecii Naționale din Viena de Daniel Nessel, publicat în 1690, în 2 vol. este completat cu lucrarea de față care prezintă pentru noi un interes metodologic, dar și unul științific și cultural. Volumul dactilografiat și reprodus fotomecanic, printr-un procedeu practic și puțin costisitor, fără a lua nimic din acuratețea cerută unei asemenea lucrări, reprezintă un exemplu util pentru publicațiile similare în pregătire la noi. Descrierea manuscriselor aduce prețioase contribuții istoriei noastre culturale. Intre ele figurează traduceri efectuate, în greaca vulgară, de medicul Ioan Comnenos din București (din Theofilact al Ohridei, nr. 2), precum și o operă originală a acestuia, Viața lui Ioan al VI-lea Cantacuzino (nr. 79). Unele manuscrise fac parte din vestita bibliotecă a lui Constantin Cantacuzino (nr. 22, 72, 82, 87), sau din aceea, nu mai puțin celebră, a lui Nicolae Mavrocordat (nr. 29). Alte manuscrise sînt dedicate, cuprinzînd și versuri de laudă, către Constantin Cantacuzino (nr. 79), Alexandru Mavrocordat (nr. 82), Constantin Basarab Brîncoveanu (nr. 85 și 87), sînt traduse din porunca acestuia (nr. 79), la Tirgoviște, sau cuprind opere de Nicolae Kerameus și Theofil Koridaleu (nr. 82). Un manuscris, legat de numele lui Matei al Mirelui (nr. 90), provine din biblioteca lui Samuel Koleseri de Keres-Eér din Sibiu. Cercetarea catalogului și urmărirea operelor ce cuprînde ar îngădui, astfel, completarea evidenței manuscriselor noastre risipite prin biblioteci străine și ar adăuga date prețioase informațiilor noastre despre cultura neogrecă în Principate în secolul al XVIII-lea.

AUREL HENCZ: *La nouvelle charte des bibliothèques universitaires hongroises.* [Noul statut al bibliotecilor universitare maghiare]. Szeged, 1956. 34 p. (Acta Universitatis Szegediensis. Acta bibliothecaria, Tomus II. Fasciculus 1).

Noul statut al bibliotecilor universitare maghiare cuprinde în esență următoarele: Bugetul bibliotecilor universitare este asigurat de instituția tutelară (respectiv universitățile pe lingă care funcționează), ca în cazul tuturor bibliotecilor din R. P. Ungară. Controlul tehnic revine însă Ministerului Instrucțiunii Publice și este exercitat prin rectoratele universităților. Bibliotecile universitare formează centre ale unor rețele de biblioteci speciale pe care le conduc din punct de vedere tehnic și cărora le asigură schimbul, controlîndu-le și aprovizionarea, formarea bibliotecarilor, etc. Bibliotecile universitare desfășoară de asemenea, o bogată activitate științifică, întocmesc cataloage cumulative pentru publicațiile din rețelele lor și acordă sprijin profesional și tehnic celorlalte biblioteci publice. Ele constituie centrele activității bibliologice științifice în regiunile respective și se bucură în cadrul universităților de toată autonomia necesară îndeplinirii cu succes a sarcinilor lor.

Două anexe (*Instrucțiunea nr. 16/1956 (K.4) O. M. a Ministerului Instrucțiunii publice privind statutele bibliotecilor universitare și ale școlilor normale superioare*, p. 19—22 și *Statutele de activitate ale Bibliotecii universitare din Szeged*, p. 25—34) documentează noul statut al bibliotecilor universitare maghiare.

Bibliographie de la Documentation et de la Bibliothéconomie Année 1956. La Haye, 1957, 59 p. (Fédération Internationale de Documentation. Publication nr. 299).

Indexul cuprinde notițele bibliografice apărute în 1956 în *Revue de la Documentation*, dar și în *American Documentation* și *Journal of Documentation*. Fără a fi o bibliografie completă, cele mai importante lucrări și articole de specialitate apărute în întreaga lume în perioada respectivă figurează în bibliografie.

Notițele sînt clasate după C.Z.U. și au scurte adnotări descriptive. Pentru notițele reproduse din cele două reviste de limbă engleză, se trimite la adnotarea din numerele respective ale revistelor. Principalele rubrici sînt: Terminologie, Metodologie, Cercetare științifică, Difuzarea științei, Documentare, Scrise, Bibliografie (pe domenii) Biblioteconomie, (cu ramurile respective), Editură, Mașini de selecționat, Arhive. Un index pe autori și titluri de anonime încheie bibliografia de față, a șasea din bibliografiile de specialitate anuale publicate de F.I.D.



Calendarul nostru

13

decembrie, S-a născut în anul 1797 *Heinrich Heine* (Vezi „Călăuza bibliotecarului” 1956, nr. 2, p. 43).

De consultat: Badiu, Gilbert: *Heine* ziarist. Presa noastră, 1956, nr. 3, p. 46—48; Eulenberg Herbert: *Heinrich Heine*. În românește de Lazăr Iliescu.

Prefață și note de Dumitru Hincu. București. Editura tineretului, 1957, 116 p., cu ilustr. (Oameni de seamă); Heine, Heinrich: *Proză*. În românește de A. Philippide, Emil Dorian și Eman Cerbu. București, E.S.P.L.A., 1956, 695 p. + 1 f. portr. ([Studiu introductiv] *Heinrich, Heine 1797—1856* de Tudor Vianu, p. 5—27). (Clasicii literaturii universale); Heine, Heinrich: *Versuri*. București, E.S.P.L.A., 1956, 655 p. (Note, comentarii, glosar de Alfred Margul Sperber, p. 583—628) (Clasicii literaturii universale); Heine, Heinrich: *Versuri alese*. București, Editura tineretului, 1956, 151 p. cu portr. (Cuvînt înainte de Alfred Margul Sperber, p. 5—9) (Biblioteca școlarului); Hincu, Dumitru: *Heinrich Heine, vestitor al timpurilor noi*. București, E.S.P.L.A., 1956, 291 p. + 6 f. pl. Hincu, Dumitru: *Heinrich Heine și Karl Marx. Centenarul Heine*. Contemporanul, 17.II.56, p. 3; Korn, Ewald Ruprecht: *Un mare cîntăreț al luptei de eliberare a omenirii*. Știința, 18.II.56, p. 3; Philippide, A.: *Heine și poezia polemică. Viața românească*, 1957, nr. 1, p. 219—222; Sadoveanu, Ion Marin: *Heinrich Heine. La centenarul morții marelui poet*. Gazeta literară, 16.II.56, p. 6. Sperber, A. M.: *Destinul lui Heinrich Heine în trecut și prezent*. Gazeta învățămîntului, 24.II.56, p. 4; Sperber, Alfred Margul: *Heine, poetul mereu actual*, Steaua, 1956, nr. 3, p. 62—64.

17

decembrie 1897. Moare scriitorul francez *Alphonse Daudet*. Născut la 13 mai 1840 în orașul Nîmes, Daudet termină liceul la Lyon, unde se mutase familia, și apoi ia un post de institutor la Colegiul din Alais. Rămînînd curînd fără post, el pleacă la Paris unde se îndeletnicește cu diferite meserii, căci scrisul nu-i putea asigura existența. După ce scrie cîteva piese, Daudet începe să publice povestiri. În 1868 publică *Piciul*, lucrare în care găsim date autobiografice, apoi *Nababul*, oglindă a societății celui de-al doilea imperiu, *Scrisori către un absent*, evocare a evenimentelor din timpul războiului de la 1870, *Arlesiana*, ș. a. În istoria literaturii, Daudet a rămas prin povestirile sale *Scrisori din moara mea*, *Povestiri de luni*, *Povești și povestiri* și trilogia despre Tarascon (*Tartarin din Tarascon*, *Tartarin în Munții Alpi* și *Port-Tarascon*), frescă a moravurilor și modului de viață al burgheziei provinciale.

De consultat: Daudet, Alphonse: *Minunatele isprăvi ale lui Tartarin din Tarascon*. Traducere de Ioachim Botez. București, Editura tineretului, 1956, 143 p. 1 f. portr. (Prefață de Hilda Doru, p. 5—11) (Biblioteca școlarului).

EXEMPLARUL 2 LEI